

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timisoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Amerika óvatos

Az Egyesült Államokban teljesen megváltozott a hangulat. Az Egyesült Államok felkészültek minden eshetőségre, sőt csapatokat is küldenek Európában azonnal, ha egyszer kitör a háború. Ilyen jóslatokat hallunk gyakran, amióta oly élessé lett az amerikai sajtó hangja és teljes erővel folytak a katonai előkészületek szárazföldön, tengeren, levegőben. A különösen beavatottak már azt is tudni vélik, hogy az USA számára egyenesen a legjobb órában érkeznek egy újabb európai kataklizma, mert így tíz millió munkanélkülijé közül azonnal besorozhatna néhány millió embert és azokat elküldvén a távoli harcterekre, megszabadulna, legalább részben, belső gondjaitól. A dolog azonban mégsem ilyen egyszerű, mert ez a furcsa munkabeállítás még többre kerülne az államnak, mint bármilyen más megoldás. Viszont a nagy előkészületek sem jelentik azt, hogy Rooseveltnek legfőbb vágya körülhordozni az egész országban a véres kardot, csak hogy egy áldatlan harcra rántsa nemzetét. Nem, távolról sem ez a helyzet. Senkit se téveszsen meg az amerikai sajtó egy részének hangja és bizonyos politikusok izgatott nyilatkozatai. Roosevelt kétségtelenül a legnagyobb fegyverkezést sürgeti, de ugyanakkor nem mulasztotta el a leghatározottabban leszögezni, hogy a katonai előkészületek még nem kötelezték el semmire sem a kongresszust, vagy az elnököt. Amerika felelős vezetőinek semmi kedvük sincs, hogy egy olyan drámában vegyenek részt, amelynek színpada Európa és ez a felfogás a legteljesebben fedi a nemzet érzeit, amely nem hajlandó börtöt vására vinni. Érdekes ebben a tekintetben Norman Thomas a nagytekinthető politikai vezető nyilatkozata, akit sokan Roosevelt utódjaként kívánnak az elnöki székhelyben. Valami nagy respekussal nem nyilatkozik a mi öreg kontinensünkről, de mindenesetre félreérthetetlen leszögezi az Újvilág álláspontját. Az amerikai nép nevében tiltakozik minden beavatkozás ellen Európa dolgaiba, amelyek szerinte az örüllettel határosak. Ő épp a demokrácia érdekében tiltakozik minden fegyveres állásfoglalás ellen. Miért? Mert szerinte a kollektív biztonság érdekében leigázni a totális államokat ugyanazt jelentené, mint az a gondolkodás, amely a világháború után szállt a világedemokrácia üdvéért sikra. Mi lett az eredmény? Ledöntötték a császárt, de kapták helyébe Hitlert. Nos és ha most Hitler uralmát megdöntենek, tudják-e, hogy kit kapnának a helyébe? Olyan biztosak benne, hogy az utód a győztesek jövőjét és ideáit szolgálná? Nem érkezhetnének még nagyobb meglepetések? Minden zaj ellenére két princípium kristályosodik ki egyre jobban az amerikai külpolitikában: mindent megtenni a béke érdekében, háború esetén pedig elszigetelődés. És végeredményben ez az elv fog győzedelmeskedni minden görögützek ellenére az amerikai lelkiületben. A Jenki nem az az ember, aki sokat törődik a világ dolgaival. A gyapju, kávé árfolyama lényegében mégis csak jobban érdekli az amerikaiakat, mint az, hogy mi történik a zürzavaros Európában. Azonkívül még élénken hatnak a nagy világháborús tanulságok, amelyek nem hozták Amerika számára sem üzletet, sem jobb jövőt, sem szociális felvirágzást. Rossz üzlet volt a világháborúban résztvenni, tehát nem szabad megcsinálni még egyszer ezt a vállalkozást. Így mégis csak a semlegességi törvény fog győzni, hiába akadnak olyanok, akik végleg sutba dobnák. Az a semlegességi törvény, amelynek végrehajtási utasítása a passzivitás. Az a passzivitás, amelyre a világháború oktatta ki USA népet: ne húzzatok hasznát idegen háborúból, de őrizkedjétek attól is, hogy részt vegyetek benne. Mert győzők és legyőzöttek egyaránt csak gyűlöletet aratnak, ami kimondhatatlan károkat okoz az összes népeknek.

Eltemették

Cristea Miron dr. pátriárkát

A temetésen Öielsége a király is résztvett. Calinescu minisztere'nök nagyhatású gyászbeszédben vonalatta fel a nagy halott földi jelentőségét.
„A nemzet sohasem felejt el a pátriárkát!”

Temesvárott minden templomban gyászistentisztelet volt

Bucurestiből jelentik: Az egész főváros gyászba öltözött és a pátriárkia nagy harangja a kora reggeli óráktól kezdve hirdette kongásával a hívőknek a szomorú ünnepély megkezdését.

A görög keleti román egyház első pátriárkájának végteszünetére reggel 9 órakor kezdődtek meg az előkészületek,

amikor is százával hajtottak fel a pátriárkátus dombjára a gyászoló közönséggel érkező gépkocsik. A székesegyház előtt két hatalmas ampforában mirha és tömjén égett, a fővárosi lelkészei és a vidéki papküldöttségek, amelynek az egész országból érkeztek, hármassorokban felsorakozva vették körül a pátriárkiát. Petrahe Lupu, a csodapásztor a székesegyházzal szemben, a pátriárkia épületének erkélyén foglalt helyet. Megérkeztek a magas papi méltóságok. Balan erdélyi érseket az országrész főpapi vették körül, felvonultak a többi érsekek és az ország püspökei, majd a hazafias egyesületek.

Már féltíz órakor a pátriárkia udvara annyira megtelt, hogy senki sem fért be.

Ezt követően érkeztek meg a hatóságok fejei, háromnegyed 11 órakor a királyi tanácsosok: Iorga Nicolae, C. Angheliescu dr., Mironescu, majd utánuk a külképviseleti testület tagjai, a kormány tagjai és tíz perccel 11 óra előtt megérkezett Armand Calinescu kormányelnök. Néhány perccel a kormányfő megjelenése után áldott meg a székesegyház előtt az a gépkocsi, amelyből Ernest Udreanu, a királyi ház minisztere, Starcea, valamint Flondor udvari marsallok szállottak ki. Pontosan 11 órakor pedig

Mihai Nagyavajda kíséretében megérkezett Öielsége, II. Carol király.

A díszszázad a zenekar hangjaira fegyverbe lépett és zászlóval tisztelgett az uralkodó előtt. A pátriárkás harangja pedig ércnyelvével hirdette a kegyeletes gyászünnepe kezdetét. A király és a trónörökös belépett a székesegyházba.

Az uralkodó meghajolt a ravatal előtt és megkezdődött a gyászistentisztelet,

amelyet Nicodem érsek szolgáltatót, az érsekek és püspökök segédletével. Ezt követően a többi felekezetek képviselői szolgáltattak rövid istentiszteletet, mindegyik saját vallási szabályainak megfelelően.

Balan Nicolae, Erdélyi érseke volt az első, aki beszédet mondott. Rámutatott arra, hogy

a halál angyala a románság legszebb tölgét döntötte ki,

elszólítva az élők közül az oszlop és világszöveget jelentő egyéniséget, aki bátorsággal irányította az országot a bonyolult és nehéz időkben. Felsorolta az érsek az elhunyt nagy érdemeit, kiemelte egyszerű származását, hozzáértését és a román nemzeti eszme szolgálatában kifejtett tevékenységét. Különösen meleg szavakkal emlékezett meg az új Románia megteremtése körül vitt szerepéről és az egységesítés irányában kifejtett munkásságáról.

Armand Calinescu miniszterelnök mondott beszédet ezután, aki így kezdte beszédét:

— Sire, gyászoló gyülekezet. Az elváltás pillanatában, amikor búcsúztunk Miron Cristea-tól, a nagy pátriárkától, gyászba borult lelkeink nem találnak vigasztalást, csak egyszerű életén való meditatációt.

A továbbiakban a kormányelnök kegyeletes és szeretetteljes szavakkal emlékezett meg az el-

hunytól, aki életében nem ismerte a kudarcot és, aki mindenkor nemzetét szolgálta. Kiemelte, hogy munkájának diadala a nemzeti eszmék győzelmével esett össze és, hogy a nemzeti eszmék diadalának valamennyi jelentősebb eseményénél éppen Cristea Miron pátriárka elnökölt. Kitért a Cristea-család rövid történetére, szép szavakkal ismertette az elhunyt pátriárka életét a szerény kezdetől a férfias megvalósításokon keresztül a legmagasabb tisztségekig, amikor is mindenkor tevékeny egyháza eszméit képviselte. Az elhunyt mondotta:

„Az egyháznak hajójával minél gyakrabban ki kell hajóznia a világ társadalmi hullámvérési közé és ezzel hozzá kell járulnia a népek a mindennapi szükség és nyomortól való megmentéséhez, nemcsak szavakkal, de tetteikkel is.”

Cristea Miron pátriárka a románok közötti megbékélés nagy munkájának irányító munkájában is kivette részét és elmondható, hogy nemes alakja egyaránt közrejátszott a földrajzi és lelki egyesülésnek.

— A halás nemzet, — fejezte be szavait a kormányelnök — az állam életének megalapító között tiszteli és sohasem felejt el Cristea Miron pátriárkát. Legyen neki könnyű a hant.

Ezután megkerülték a pátriárkátust és a koporsót ismét a templomba vitték, majd a kriptába szállított le a gyászmenet.

A koporsó elhelyezése után a kriptát lepecsételték.

Az összes harangok hosszasan zúgtak. A kriptába való leszállás ideje alatt egy katonai díszszázad zeneszóval tisztelgett és így adta meg a vég-tisztességet, majd a zene ismét felhangzott.

Kedden délelőtt tizenegy órakor gyászszertartás volt Temesváron összes katolikus templomaiban is. A belvárosi püspöki székesegyházban a díszes tumba előtt Wegling János apátkanonok mondotta a gyászliberát a teológusok asszisztálása mellett. Megjelentek a katonai és polgári hatóságok képviselői, a hívek nagy számában és a tanulóifjúság a tanári kar vezetésével.

TEMESVÁR GYÁSZJA

Temesvárott a pátriárka-miniszterelnök temetése napján az összes templomokban gyászistentisztelet volt. A gyárvárosi görög keleti román székesegyházban Sora Melente lelkész Golumba Traian plébános és több pap segédletével mondotta a gyászszertartást, amelynek során Ioanovici Gheorghe nagy vezényletével az egyházi énekkar a rezponzóriumokat énekelte. A jőzsefvárosi román templomban Imbroane Ion plébános nagy papi segédlettel tartotta a gyászistentiszteletet, amely alatt Gredinariu Emil dr. vezényletével a templomi kar énekelte. Az istentiszteleten résztvettek Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár, Dragalina Cornelia tábornok-hadosztályparancsnok, Praporgescu Gheorghe ezredes-prefektus, Tleran Emil dr. főpolgármester, Warth Péter dr. alpolgármester, Gritta Ovidiu rendőrkészteszt, Dimitrescu Emil táblai főelnök, Popartan Alexandru törvényeségi főnök és számos más előkelőség.

Istentiszteletet voltak továbbá a görög katolikus, evangélikus, református és zsidó templomokban is.

Szlovákia függetlenségét mondotta ki a pozsonyi országgyűlés

Szlovákia elszakad Csehországtól és német protektorátus alá kerül. Prága még nem döntött az új helyzettel szemben és egyelőre Szlovákiában vannak a cseh csapatok

Tiso lesz az új állam feje

Megalakult az új szlovák kormány. Tuka Béla miniszterelnökké helyettes. Tiso kiáltványban indokolta az eseményeket

Hacha elnök Berlinbe ment

Bevonulnak-e a német csapatok Csehországba? Ellentétes hírek a németek szlovenszói bevonulásáról

A szlovák parlament kedd délelőtti ülését, amely délelőtt 10 óraor kezdődött, zártan nyilvánították.

Még a diplomaták sem jelenhettek meg az ülésen és az újságíróktól is elvették a parlament belépésre jogosító igazolványokat. A tartománygyűlés épületét, ahol a parlament üléseit szokták tartani, már reggel 9 óraor rendőrkordon vette körül és néhány szakasz fegyveres Hlinka-gárdista is felvonult. Reggel 10 óraor még csak néhány képviselő jelent meg, köztük Daniell, aki hétfőn átkísérte Tisot Németországba és aki az éjszaka visszaérkezett Pozsonyba. A reggeli órákban elterjedt hírek szerint

Tiso a hajnali órákban szintén visszaérkezett Berlinből Pozsonyba

és már korán reggel a tartománygyűlés épületébe ment, hogy tárgyalásokat folytasson a szlovák vezetőkkel. A szlovák képviselőháznak 63 megválasztott tagja van, akik közül azonban többen külföldön tartózkodnak és néhány képviselő pedig nem is érkezhett meg a hírtelen összehívott ülésre. Miután Sokol Márton, a parlament elnöke és Stano alelnök tagjai a napokban megalakult Sidor-kormányának, az ülésen Nederli másodelnök elnökölt.

A szlovák parlament ülése délelőtt 10 óra után vette kezdetét és déli 1 óra előtt ért véget. Az ülés lefolyásáról részleteket egyelőre nem közöltek.

Annyi azonban nyilvánosságra jutott, hogy a parlament egyszakaszos törvényjavaslatot fogadott el, amely kimondja Szlovákia teljes önállóságát.

Délben negyed kettő óraor Tiso dr. a Cariton-szállodába érkezett és ott részletesen nyilatkozott az újságíróknak a történelmi jelentőségű eseményről. Elmondotta, hogy a parlament megalakította az új kormányt, amelynek miniszterelnöke Tiso József dr. lett. A szlovák kormány tagjai a következők:

Külgyminiszter: Durocsánszky, belügyminiszter: Sidor Károly, közoktatásiügyi miniszter megmaradt Sidor dr.,

miniszterelnökké helyettes: Tuka Béla dr., pénzügyminiszter: Rudensky, gazdasági miniszter: Negrinsky, közlekedésiügyi miniszter: Stano, honvédelmi miniszter: Csatlós alezredes, igazságügyminiszter: Fritz.

Elmondotta még Tiso, hogy az államfői tisztség betöltéséről még nem tárgyaltak. Ezt a kérdést az új alkotmány útján kívánják rendezni és arra gondolnak, hogy az államfőt és a miniszterelnökségi tiszteket egy személy fogja betölteni.

Beavatott helyen úgy tudják, hogy az új, független Szlovákia totális állam lesz,

amelynek élén Tiso áll és címe az „atya” lesz. A szlovák hatóságok széleskörű óvintézkedéseket fogantatosítottak, az utcákon katonai őrzáratok cirkálnak, a Hlinka-gárda tagjai fegyvereket és sisakokat kaptak. Pozsony lakosságának 30 százaléka német, de a rendfenntartó őrszolgálatokban ők vezetnek. Rájuk bízták a középületek őrsését, míg a szlovákok nagy tartózkodást tanusítanak, mert úgy látszik, hogy az események gyors folyása következtében tájékozatlanok.

A szlovák képviselőház március 14-re törént összehívása Prágában óriási izgalmat keltett, amit tetézett még az is, hogy Hitler kancellár Sidor szlovák miniszterelnököt valóságos ultimátum elé állította, amikor azt követelte, hogy Tiso legyen a miniszterelnök. A csehszlovák alkotmány figyelembevételével ez az eljárás teljesen törvénytelen volt. A központi kormány

nyomban tanácskozára ült össze és az ülés rendkívül izgalmas hangulatban folyt le. Több miniszter indítványozta, hogy lépjenek ki a kormányból mindazok, akiket a német birodalom felelőssé tehet az eseményekért.

Münchenből jelentik: A Reuter-ügynökség jelentése szerint az elmúlt héten végrehajtott csapatmozdulatok nagy feltűnést keltekett külföldön.

Csapatokat szállítottak Salzburg felé és Nürnbergből München felé.

A különítményeket pécélos autók és légelhárító útegek kísérték.

A Havas-ügynökség jelenti: A német beavatkozás egészen más fordulatot adott a válság megoldásának, amely már úgy látszott, hogy az új szlovák kormány megalakításával végetér. A bizalmelt miniszterek iránt az autonómisták is bizalommal viselkedtek. A szlovák kormány ura volt a helyzetnek, de március 13-án éjjel

a pozsonyi németek erőitést kaptak és a külföldi beavatkozás is biztosra vehető volt.

Bombák robbantak fel Pozsonyban és a rendfenntartó közegeknek a németekkel való összeállítás megkezdéséhez indult. Tiso ekkor jelentette be, hogy felkeresi Hitler kancellárt és ugyanekkor Sidor közölte Prágával, hogy Németországgal szemben az ellenállás kilátástalan. Tiso a Hitlerrel történt első találkozás után telefonon hívta fel Sidor-t és kérte, hogy a szlovák parlamentet kedd délelőtre hívja össze.

Sidor, aki tényleges miniszterelnök volt, utimátumot kapott egy olyan személytől, aki az alkotmány értelmében semmiféle tisztséget nem tölt be.

Hacha köztársasági elnök ekkor még egy utolsó kísérletet tett a helyzet megmentésére és utasít

A német birodalom védnöksége alatt

A Havas-ügynökség Pozsonyból délután 3 óraor hivatalosan jelentette, hogy kikiáltották Szlovákia függetlenségét.

A Német Távirati Iroda közli: Tiso miniszterelnök kedden délután egy óraor a pozsonyi rádióállomás útján kiáltványt hozott nyilvánosságra arról, hogy Szlovákia kimondotta függetlenségét. A szlovák diéta ezt néhány perccel meg előzően ennek megfelelően törvényt hozott. A diéta rendkívüli ülése 12 óra előtt öt perccel kezdődött meg és a függetlenségről szóló határozatot a jelenlévő hatvanöt képviselő egyhangúlag megszavazta. A Havas-iroda berlini jelentése szerint hiteltérdemlő forrásból nyert hír arról számol be, hogy a szlovák kormány a német birodalom védnökségét kérte a birodalmi kormánytól.

Hogyan folyt le a pozsonyi országgyűlés

Pozsonyból, a szlovák parlament üléséről, a következőket jelentik: Az önálló szlovák állam megalakítását a szlovák parlament egyhangúlag mondotta ki. A Sidor-kormány lemondása után Tiso dr. beszámolt berlini útja eredményéről. Tiso kijelentette, hogy Berlinben a következőket közölték vele:

— Ha a szlovákok alkalmazkodnak a nemzeti szocialista ervekhez, Németország támogatásában részesülnek, ha pedig ingadoznak, annál rosszabb számukra.

Miután az önálló szlovák állam megalapítását elhatározták, a képviselők elénekelték a „Hej, Slováci!” kezdetű szlovák himnuszt. A szlovák állam fejének megválasztása két héten belül megtörténik.

Prágai jelentés szerint a cseh kormány átalakítását mindaddig elhalasztották, amíg nem ismerik azoknak a tárgyalásoknak eredményeit, amelyeket Hacha csehszlovák köztársasági elnök Hitlerrel folytat.

Chamberlain angol miniszterelnök egy másik interpellációra, amelyben a csehszlovák helyzet iránt érdeklődtek, a következőket válaszolta az alsóházban:

— A csehszlovák állam határait arra az esetre biztosítottuk, ha nem provokált támadás

SZÜNTESSÉ MEG LÁB- ÉS LÁBSZÁR- bántalmait ilyen lábfürdő által

A fáradtság érzését és a bántalmakat könnyűszerrel kivonhatja lábából. Aztassa meg őket egy nagyon meleg saltratos fürdőben, majd mártogasson meg ebben a gyógyhatású vízben egy melegítő gyöcsöt és hagyja tartosan lábainak fájós részén. Ismétlje meg ezt a folyamatot többször. A Saltrat Rodellből kiválik a „biogen” (erjedő oxigén). Ezek a gyógyhatású buborékok behatolnak a porusokba, megnyitják az izmokat, megnyugtallják az idegeket és a fájdalmas szöveteit. Mint-hogy ilyen természetes módon lehetett megpuhítani a tyúkszemeket, gyökerestől fájdalommentesen az ujjakkal könnyűszerrel eltávolították. Saltrat Rodell kapható minden gyógyszerertárban, drogéria és illatszertárban.

FONTOS! — 10.000 propaganda csomagot dobunk piacra 10 lejes reklám árban. Kísérlekképpen még ma vásároljon egy csomagot! Fokozott figyelmet fordítsanak a vásárláson rendes csomagot, vagy dupla családi csomagot!

totta Sidor-t, hívja össze a diétát, hogy az események törvényszerűen alakuljanak.

A Havas-ügynökség jelentése szerint motorizált német csapatokat vontak össze a Pozsonyban szemben levő Dunaparton. A Hlinka-gárda is elfoglalta a Morava-folyó mentén húzóódó csehszlovák határterületet és itt erős ellenőrzést fejtenek ki.

A prágai német követ-kormány megbizásából tegnap este két részből álló jegyzéket nyújtott át a cseh külügyminiszteriumban. Az első részben még Beran miniszterelnök vezetésével új kormány megalakítását kívánta Berlin. Amikor azonban másodízben jelent meg a német követ, az ekkor átadott jegyzék Beran távozását követelte. A német demars főbb pontja között szerepel, hogy a cseh csapatokat azonnal ki kell vonni Szlovákiából. Szlovákia függetlenségét azonnal ki kell tiltani és aranyban kárpótlást kell fizetni Németországnak. Ez a kárpótlás azokra az értékekre vonatkozik, amelyeket Németország a Szudéta földön nem talált meg, mert a csehek időközben elszállították azokat.

következne be. Ilyen támadás viszont eddig nem történt.

TISO: „A TÖRTÉNELEM ÍTÉLSZÉKE ELÉ FELLEBBEZÜNK”

Pozsonyból jelentik: Tiso volt szlovák miniszterelnök ma délután kiáltványt bocsátott ki a szlovák néphez. A kiáltvány szövege így szól:

„Az elmúlt napokban hazánk földjén a fel-fegyverzett cseh hatalom nyomása alatt lelétszódtott eseményekkel szemben megkíséreltük, hogy megvédjük általános emberi jogainkat. Mindent megfelleltünk, hogy olyan megoldást találjunk, amely megfelelt nekünk is és a cseh népnek is. Igyekeztünk hiábavaló volt. Egyes emberek azt hitték, hogy a kérdést rendezni lehet, amikor március 10-én éjszaka a cseh köztársaság elnöke alkotmányellenes módon felmentette megbízatásától az autonóm szlovák kormányt. Ez az állapot és ettől kezdve úgy fogjuk, mint politikailag elviselhetetlen, és a szlovák autonómiát, amelyet húsz éven át írték és a müncheni döntés után végre törvényt írtatták, lényegében semmisít meg. A történelem ítélszéke fellegezünk, amely befogja bizonyítani, hogy mi jót alartunk. Előtt a nap vége, hogy magunk vegyük kezünkbe sorsunk

A motoros repülés elérkezett maximális teljesítményéhez

Csak a rakéta repülés fejlődhetik még, de a csillagok megközelítése elérhetetlen vágy marad

Az Est tudósítójától: Most, hogy befejezéshez közeledik a spanyol polgárháború, nemzetközi aeronautikai körökben ismét felvetődött a háború egyik ismeretlen tapaszlatának problémája, az tudniillik, hogy a legkiválóbb, legmodernebb, legtekélyesebb külföldi gyártmányú vadászpilóta repülőgépek egész sora potyogott le rejtélyes körülmények között, amélkül, hogy a lezuhant gépek megvizsgálásakor bármiféle gyártási hibát vagy szerkezeti, működési bajt tapasztaltak volna rajtuk. Sokáig folytak ezek a vizsgálatok, de semmiféle eredményre sem vezettek. Így aztán arra a gondolatra jutottak, hogy esetleg a pilótákban volt a hiba.

Egyre-másra boncolják fel a halott repülőket és arra a megdöbbentő megállapításra jutottak, hogy

a pilóták nem a lezuhás után haltak meg, hanem a levegőben

és valójában a gép katasztrófájának az volt az oka, hogy a pilóta nélkül száguldó és irányát veszített gép — mint repülő szak kifejezéssel mondani szokás: „lecsuszott”.

A boncolás azt is megállapította, hogy ezek a szerencsétlen pilóták egészen kivételesen borzalmas módon pusztultak el. A kiváló vadászpilóták menetsebessége óránként 600—700 kilométer volt, aminek következtében az éles fordulónál olyan nagy centrifugális erő lépett fel, hogy

az ülésbe szorított pilótáknak kiszakította a gyomrát, a szívét és a tüdejét.

Ez a tapasztalat messzemenő következtetésekre vezet és alighanem nagy és fantasztikus illúzióktól fosztja meg az emberiséget.

Tudvalevő, hogy a motoros repülés műszaki és technológiai szempontból sebesség tekintetében körülbelül

elérkezett a maximális teljesítményig.

A mai megoldások mellett aligha képzelhető el óránként ezerkilométeres sebességnél nagyobb gyorsaság. A technikusok fanáziája tehát a rakéta-repülés felé irányul és a rakétarepülőgépek szédületes sebességével képzelik áthidalni nem csupán az Óceánok által elválasztott világrészeket, hanem a világűr planétáit is.

Eppen mostanában olvastunk arról, hogy ha a rakétarepülést megvalósítják, akkor a sztratoszférában, vagyis a légkör felső régióiban a tízezer kilométeres sebességgel rohanó rakétarepülőgépek

husz perc alatt teszi meg az európa—newyorki távolságot.

Ugyanez a fantázia azt is kitalásba helyezte, hogy ilyen sebességgel „az űrhajó harminc óra alatt eléri a holdat”.

E sorok írója a spanyolországi tapasztalatok illetékes aero-körökben felvetette a kérdést, hogy a száz kilométeres sebességgel repülő gépek lezuhása után a centrifugális erő következtében

szétrocsolt belsejű pilóták megrendítő példája vajjon nem adja-e azt a tanulságot, hogy

a tízezer kilométeres sebességgel száguldó rakétarepülőgépben ember nem utazhatik,

mert ha ez a rakétarepülőgép a legtekélyesebb fordulót teszi, azon nyomban olyan hatalmas centrifugális erő lép fel, amely elpusztítja a bennülőket.

Repülőszakemberek tökéletesen egyetértettek ezzel a felfogással és kissé rezignáltan állapították meg, hogy a költő mondása az egész emberiségre és a földi világunkra is érvényes: „Itt élned, halnod kell”. Isten a centrifugális erő megteremtésével olyan akadályt teremtett, amely ugyszólván lehetetlenné teszi, hogy az ember bármilyen technikai trükkkel olyan sebességet fogjon a hámjába, amely valószínűsítene, hogy a földi sikokat elhagyva, elérkeznek más világokba.

E vélemények és megfontolások után felkerestem Pogány Béla műegyetemi tanárt, a világhírű fizikust, aki a tudósok mosolygó derűjével a következőket mondotta:

— Kétségtelen, hogy a rakétarepülőgépekre kontemplált óriási sebességek mellett fordulást minden bizonnyal fellépne olyan nagy centrifugális erő, amely szétrocsolná az utasok belső szervezetét. Meggyőződésem azonban az, hogy az embereket ez az eshetőség, vagy ez a félelem

nem fogja visszatartani

attól, hogy amennyiben valamikor megkonstruálják a rakétarepülőgépet, ne üljenek bele. Legyünk ugyanis tisztába azzal, hogy ha a rakétarepülőgép pontosan egyenes vonalban halad, akkor nem lép fel centrifugális erő, amennyiben pedig szükség van fordulatra, azt

feltétlenül szabályozni lehet.

— A centrifugális erő nagysága ugyanis fordulóval egyenes arányban van a sebesség négyzetével és fordított arányban a fordulati sugár hosszával. Ha tehát a fordulat nem éles, hanem egészen elenyésző, akkor a legnagyobb sebességek mellett is olyan kicsiny lehet a centrifugális erő, hogy nem káros a szervezetre. De ismétlem — tette hozzá mosolygva — hogy nem ez a dolog, mert az ember kíváncsi és gyermekesen vakmerő:

egész bizonyosan meg fogja kísérelni a rakétarepülést,

ha a technikusok megoldják a gyakorlati lehetőségeit.

Ugy látszik, fizikailag és fiziológiailag alighanem teljesen meddő ábránd: elérni a csillagokat. De viszont itt van az emberi lélek, ez a rejtélyes, kiszámíthatatlan valami, amely időnként rácafol a tudomány hitére és sok mindent megteremtett a gyakorlatban, ami elméletileg lehetetlennek látszott.

N. K.

Kóbor kutyák találkozója a villanyóra alatt

A temesvári polgár már régen megszokta, hogy a periferiákon, a külvárosi utcák során fele-fele sűrű jelenség a kóbor kutya és az ilyen elbitangolt, a közeli vidékről bekóborolt, otthonlan állat gyakran komoly veszedelmet jelent a lakosságra. A kutyaharapások követelte védőoltások statisztikájában a Bánság metropolisza bizony szomorúan vezet. Ezek a gazdátlan állatok az est sötétjében az éhség motorjától hajtván legtöbbször eljutnak a Belváros forgalmasabb részeiben is és egy-egy ilyen mellettünk végigsurranó eb nem a legmegnyugtatóbb érzést váltja ki. De hogy ezek a kóbor állatok most már hetek óta a város szívében, a belvárosi Bratianu-tér kelles közepén adnak egymásnak fényes nappal randevút, ez meghaladja azt az igrálmát, amire a szegény, elhagyott állatok iránti szánalom közelebb A Bratianu-téri villanyóra körül elterülő pázsiton, vagy az egyik kapu alatti gyümölcsös „boltja” előtt jóformán a nap minden szakában ott látható legalább három kóbor kutya, mint ülteszik magukat a hajléktalanság bánatán és vígan hancuroznak a fűben, a sínek között, de a lábaink alatt is. Hát ez

nincsen rendjén és a gyepmester emberei ne resteljenek elfáradni a forgalmasabb városrészekbe is, mert bőven akad munkájuk, ha már szabályrendelet parancsolja ezeknek a nyomorult kóbor kutyáknak az összefogását. Elvégre egyetlen járókelő sem akar ilyen aggrálys egészséggel, gyakran vesztettgyanus állattal veszedelmes közelségbe kerülni. Ha van olykor hónapokig tartó szigorú ebzárlat, ha az utcára kutyát csak póráz és szájkosárral szabad vinni, akkor még sem lehet a város egyik legélénkebb forgalmú tere az odaszokott kóbor kutyák zavartalan találkozóhelye.

En elvégre nem bánom, ne irtsák ki ezeket a gazdátlan állatokat, miért legyenek éppen én a rossz ember, de akkor kérem, fejezzék be mihamarabb a temesvári Pasteur-intézetet, mert nekem nincs se pénzem, se időm Kolozsvárra utazni a védőoltásokért. Már pedig, ha a szerkesztőségünk környékén ez a kóbor kutyajárás rövidesen meg nem szűnik, akkor előbb-utóbb mégis csak egymásba harapunk. En már megkezdtem. (gogo)

mert egy tubus KOLYNOS kétszer annyi ideig tart.

KOLYNOS tudományos tapasztalatot alapján készített olyan koncentrált fogkrém, amelynek alkotóelemei nem tartalmaznak vizet, sem más felesleges és ártalmas anyagokat. Egy centiméternyi ebből a koncentrált fogkrémből száraz kefére tenve elegendő fogai épségének és ragyogásának megőrzésére. Tegyen még ma kisérletet KOLYNOS-tal és tapasztalni fogja KOLYNOS legjobban tisztít KOLYNOS nem tartalmaz sem izetget, sem színtelenítő anyagot. KOLYNOS a legzodagságosabb.

TEGYE RAGYOGÓVÁ MOSOLYÁT KOLYNOS ÁLTAL TAKARÉKOSODJON VEGYEN NAGY TUBUS

Fejessaláta retekrátéttal a nők fején

Asszonyom, csupa öröm vagyok, mióta megpillantottam a kalapja tetején azt a kis odaugró ibolyatelepet, mivelhogy kezd feltűnni, mintha ez lenne a divat. Igen, láttam a kalapján azt a kis zóna ibolyaporeit, agyon rendezesen festett, szivélyes adag volt és mindenesetre felhívta a figyelmemet arra, hogy figyeljem a hölgyek új kalaplagereit.

Tudniillik a férfinép nagyon kőza pillantásokkal jár az uccán, sok divatos árnyalatot, észre sem vesz, akár a pilóta a ribizlit, de itt, a maga ibolyakrocskájánál mégis csak elcsodálkoztunk és fel-figyeltünk.

Es nini, már jött is egy ciklambubos hölgy amarról. De jött ám. Huncut kis karmra kerekedett a homlokán, kerek filomenet és rajta, meg benne, meg fölötté heccelődtek rezegve a ciklamének. Minden igen cárt volt a hölgyön, csak éppen öt deka rikító műnövényt kerített a kalapja tetejére. Főül szép lila volt, messziről akár hihetően egy tányér céklát-vitt valahová.

Igen, ekkor láttuk, hogy nincs megában ebbéli törekvésével, mert jöttek rózsamegülté hölgyek is, kökörcsin alatt mosolygók, kankalin-kalpagasok, vezedabirtokosok. Dus csokrok virítottak az uccán szerre és mindegyik alatt egy bájos hölgy lépegett. Határozottan tartották magukat a virágokhoz, fejessalátát nem láttunk, például, négy cikkely fehér-sárga fött-tojással, viszont a kérdés föltehető, hogy miért nem?

Mert ha már feltűnésről van szó, miért ne lehetne az a kalaplagondolás — ibolyántuli?

Ha lehet az ibolyát fejélni, mint futballista a bőrlabdát, ha lehet a ciklamént taccsra viselni, itt adjuk irásban, semmi ellenvetésünk nem lenne egy föltett tányér eper ellen, de a flekken se utolsó egy kis lila műkáposztával oldalt. Tessék bátran fejleszteni a divatot tovább, a jeltett irányban, akkor röpdös ám vígan majd az elismerő bók, hogy jaj, de ennyival...

Am mégis, mint a helyzet megrendült ismerői, jól tudjuk, hogy a kalapdivat nem fog erre ugrani. Nyomatlanul fog a semmibe veszni a fentebbi instálás, mert sutyomban figyeltük a menetet, már a virágokhoz előtt, amikor a csucos lila, csalédombos kalpagok lötték szíven a szemlölöket. A fény ennyi: az új divat sohase módosít, nem tetéz és nem formál, hanem olyat ugrik, hogy új kalapok kell venni. Ez a velőrázó való, ezért incselkedünk hasztalanul a fejes salátával, retekrátéttel és sajtosmarakonival; nem, ez ibolyánál, ciklamennél torpanva lesz, buktattatik a kis divat, hogy a szaltóból új vásárlás legyen.

Az már igaz, minden jótét férjek dicsérik a divatot. (u.)

Magyar jegyzék Prágához

A magyar csapatok átlépték Kárpátukrajna határát és több helyen tűzharcban állott a cseh csapatokkal. Szolyva községig nyomult a magyar honvédség

magyar csapatok átlépték a Kárpátukrán határt

A Német Távirati Iroda jelenti: A cseh katonák által kihívott számos határvillongás miatt a magyar csapatok kedden átlépték a Kárpátukrán határt.

A Reuter-iroda munkatársa jelenti: Hiteit érdemlő forrás szerint a magyar csapatok több mint harminc kárpátukrán községet elfoglaltak. Ezt a hírt a Havas-ügynökség berlini jelentése megerősíti, ezen kívül pedig a német távirati ügynökség budapesti munkatársa a következőket jelenti: A magyar csapatok behatoltak Kárpátukrajna területére.

az ukránok fel akarták robbantani a vasutvonalat

Ungváról jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy ukránok cseh műszaki csapatok segítségével kedden hajnalban megkísérelték a Szaláncz és Fekete-tak közötti vasútvonal felrobbantását. A magyar határbiztosító csapatok fegyvertűzzel próbálták elzárni a támadókat, de azok gépfegyverrel válaszoltak, majd kézi gránátokat dobtak és végül formális madásba mentek át.

A magyar határőrség harcra bocsátkozott és segítséget kért. A harc a déli órákban még javában folyt.

A cseh katonasággal megerősített ukránok kedden megtámadták Barkaszo községet. A lövöldözések az ebéd utáni órákban még messziről is hallhatóak voltak.

NINCSEN MÁS MEGOLDÁS . . .

Budapestről jelentik: A kedd délelőtti sajtó ha-

talmas cikkeiben foglalkozik a szlovákiai eseményekkel és megállapítja, hogy Kárpátukrajnában terror uralkodik és hogy

nem létezik más megoldás, mint Kárpátukrajnának Magyarországhoz csatolása.

Megerősítik, hogy a magyar kormány ultimátumot intézett a kárpátukrán kormányhoz, de nem tudják, hogy ez mit tartalmaz. Ultimátumot intézett a magyar kormány Prágához is és ez az ultimátum éjjel 12 órakor jár le.

Budapestről jelentik: Csáky gróf külügyminiszter gyengélkedése ellenére kedden reggel megjelent hivatalában és később felkereste gróf Teleki Pál miniszterelnököt. Teleki és Csáky tanácskozásai egy órán át tartottak. Utána 10 órakor gazdasági miniszteri értekezlet kezdődött a miniszterelnökségen.

Mit tartalmaz a magyar jegyzék?

A Magyar Távirati Iroda jelenti Budapestől: A magyar külügyminisztérium képviselője kedden délután 3 órakor Kobr Milán budapesti sehszlovák követnek érlelyes hangú jegyzéket nyújtott át. A jegyzék utal arra, hogy Szlovákia kikáltotta függetlenségét és a magyar kormány meg van győződve, hogy Csehország, amely a Csehszlovák államot több, mint húsz év előtt a népek önrendelkezési joga alapján alapította meg,

tiszteletben fogja tartani a szlovák nép elleni támadásokra,

Rámutatót ezután a jegyzék a ruszinszkói területen legutóbb lefolyt eseményekre és

az állandóan megismétlődő magyar határ elleni támadásokra,

amelyek a határmenti lakosság békéjét veszélyeztették és egyúttal a magyar kormány kötelességévé teszik, hogy a következő követeléseket támassza a cseh kormányzattal szemben:

Helyezzék azonnal szabadlábra a Csehszlovákia és főleg Ruszinszko területén elfogott és internált magyar nemzetiségű politikai foglyokat.

Vessen véget a cseh kormány a magyar nemzetiségű lakosság üldöztetésének.

Engedje meg a cseh kormány, hogy szabadon megszervehessék a magyar önvédelmi alakulatokat és részükre szolgálattassanak ki fegyvereket.

Követeli továbbá a magyar jegyzék, hogy 24 órán belül kezdjék meg Ruszinszko területéről a cseh csapatok kivonását és végül a magyar nemzetiségűek vagyonának tiszteltben tartását.

A magyar kormány újból felhívja a cseh kormányt az ez év január 24-én átadott jegyzékére, melyben figyelmeztette a prágai kormányt, hogy

a magyar határok ellen intézett támadások alkalmával a támadókat nemcsak visszaveri, hanem őket a határon túl is, megsemmisítésükig fogja üldözni.

Végül a magyar kormány eme jegyzékére 24 órán belül választ vár

és abban az esetben, ha a választ nem kapja meg, úgy az elkövetkező eseményekért a prágai kormányra hárít minden felelősséget.

MAGYARORSZÁG ÉS A SZLOVÁK ESEMÉNYEK.

Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf miniszterelnök a Magyar Távirati Iroda munkatársának a csehszlovákiai eseményekkel kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— Határaink Csehszlovákiával már meg vannak állapítva és a keddi napon mindkét napon meg is szállják a kijelölt határvonalakat. Ami ezen a vonalon túl történik, Szlovákia belügye. Természetes, hogy mint szomszéd, az eseményeket figyelemmel kísérjük.

MI A HELYES?

1) Rossz időben az arcot krémmel bekenni. A szélnek, esőnek, hónak szabadon kitett arcból különben érdes és repedezett lesz.

2) Lefekvés előtt púdert, arcfestéket alaposan eltávolítani. Éjjel a porúsocknak szabadon kell lélegznie. Szakszerű arcmasszázs elejét veszi ráncoknak, szárkalábaknak.

A FOLTOS, PATTANÁSOS ARCBŐRNEK

igen gyakran székrekedés az oka. A székrekedés folytan előáll, a szervezetre káros anyagok az arcbrón könnyen foltokat, kiütéseket, pattanásokat okozhatnak. Ilyen esetekben semmilyen szépitőszert sem használj, csak hashajtó, első sorban a nagyszerűen bevált Artin-dragée. Artin kitisztítja a beleket, eltávolítja a szervezetből a mérgező anyagokat, miáltal újra visszatér az arcbró eredeti tisztasága. Az Artin hatása enyhe, de biztos.

Artin

megszünteti a foltos, pattanásos arcbrót.

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

tesznek bizonyos intézkedéseket, amely intézkedések azonban tisztán határfelügyeleti intézkedések és a Szlovákia iránti megértő baráti szellemen történtek.

Kárpátukrajna is kimondotta függetlenségét

Husztról jelentik: Kárpátukrajna parlamentje hétfő délelőtt kimondta az ország függetlenségét.

Arról a táviratról, amelyben Volosin ukrán kormányelnök Hitlernek arról tett jelentést, hogy magyar csapatok Kárpátukrajna területére vonultak, a német lapok nem számolnak be. A német lapok arról sem számoltak be, hogy az ukrán országgyűlés kimondotta volna az állam függetlenségét.

A Reuter-iroda berlini levelezőjét hivatalosan felhatalmazták délután 5 órakor annak közlésére, hogy a német csapatok nem lépték át a szlovák határt.

Volosin a külföldi hatalmakhoz fordult

Husztról jelenti a Reuter ügynökség: Meghatalmazott helyen közölték, hogy Volosin Kárpátukrán miniszterelnök Német- és Olaszország közbelépését kérte, mint a Kárpátukrán határokat biztosító hatalmakat, amelyek a bécsi döntőbírósi határozattal erre kötelezettséget vállaltak.

A kárpátukrán miniszterelnök közölte Berlinnel és Rómával, hogy a magyar csapatok Kárpátukrajna területére hatoltak.

MINDEN OLDALRÓL TART A CSAPATOK FELVONULÁSA

Prágából jelentik: A DNB távirati iroda közli a cseh hadsereg hírszolgálati szervére hivatkozva: Mindeideig nem történtek intézkedések a Szlovákia irányított cseh csapattevek visszarendelésére vonatkozólag.

Az Alacsonyfáttra Ruszinszkóba vezető útjain cseh csapattevek menetelnek.

Az út tele van tankokkal és nehéz tüzéséggel.

Kedden délben 13.45 órakor Vágszükálnál ósz szeütközés támadt a cseh sorkatonaság és a cseh hadsereg szlovák csapatrészei között. A szlovák utászcsapatok felrobbantották a hidakat és

megakadályozták, hogy a cseh katonaság állásokat foglalhasson el.

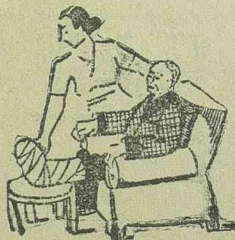
Lövöldözés során többen megsebesültek! TÖMÖGES LETARTÓZTATÁST HAJTOTTAK VÉGRE A CSEHEK

A német távirati ügynökség jelenti: Szlovákiai hírek szerint a cseh katonai hatóságok letartóztatták Csáky Miklós grófot, a szlovákiai magyar közművelődési egyesületek elnökét, valamint

Csáky Gusztáv grófot, a szlovákiai magyarság legjelentősebb személyiségét és Kopasz Gusztávot, a szlovákiai magyar keresztény szocialista párt elnökét.

Szlovákia és Kárpátország között kedden délben megszakadt a telefonösszeköttetés.

A reuma székhez köti az embert

— Úgy fáj a lábam, hogy alig birom elviselni!

— Nyugodj meg: Azonnal bedörzsölök **CARMOL**-val és az rögtön jót fog tenni.

*** CARMOL a legjobb bedörzsölőszer meghűlés, gripplá, reumatikus fájdalmak és láz ellen. Ára üvegenként 22 lei.**

Minden gondolat hiten, vagy tudáson alapul

Ó, ha ezeket is olyan könnyű lenne felfedezni és tanulmányozni, mint az agy- vagy gerincvelő baktériumait! Pedig ezek a még nem ismert és elhanyagolt lelki baktériumok sokkal fontosabbak, sőt sokkal veszedelemesebbek, mint a gerincgolyó-folyadékból kimutatható és kitenyészthető, gyakran gyilkos, mindig szörnyű kórokozók...

Hogyan terjed az egyik agyból a másikba a közönséges ostobaság, vagy a veszedelmes butaság? Ki felelős azért, hogy ezt a fontos dolgot sehol sem tanítják, sehol sem tanulják?

Hadd beszéljek egy keveset a miázmaról... Száz esztendővel ezelőtt az orvosok igen sok betegséget a miázmatok okolták, melyek a talajt, a vizet a levegőt megfertőzik. Ezen az uton jutoitunk el számtalan baktérium felismeréséig, de hogy a levegőben (gőzben, párában) lehetnek élettelen miázma is, azt ma már egyetlen komoly, képzett orvos sem hiszi.

Bár a tudományos kérdésekben a tudatlanság szörnyen bátorra teszi az embert, mégsem merném állítani én sem, hogy a levegőben vannak élettelen miázma, melyek megtámadhatják az ember idegrendszerét és általa az ember lelkét. Azt azonban el tudom képzelni, hogy a levegőben lehetnek nem élettelen miázma, hanem ismeretlen élő baktériumok, melyek az ember idegállapotát és az által lelkiállapotát, rendkívüli körülmények között rendkívüli módon befolyásolják.

Egyelőre semmi mással nem tudom elfogadhatóan megmagyarázni azt a közismert és kétségbevonhatatlan tényt, hogy a nagyközönség időnként rendkívül hajlamos olyan fantasztikus dolgoknak elhívására és továbbterjesztésére, melyeknek képtelensége és ostobaságát más időkben, más körülmények között azonnal belátná.

Bár ez a kérdés nagyon nehéz, óriási fontossága miatt nagyon szeretném úgy megmagyarázni, hogy minden értelmes ember tisztába jöhessen vele.

Nincsen, de nem is lehet olyan gondolatunk, mely ne tudáson, vagy hiten alapulna.

Tehát kétféle gondolatunk van: olyan, mely tudáson és olyan, mely hiten alapul.

Az átlagos embernek nincsen nagyon sok gondolata, — talán néhány száz. Ezeknek legalább kilencötöd része hiten alapul és legfeljebb egytized része tudáson. Ne tessék haragudni, de így van... Politikai, vallási és társadalmi gondolataink (vagy mondjuk: „nézeteink”) majdnem kivétel nélkül hiten alapulnak és nem tudáson; ugynevezett „meggyőződésünket” majdnem kivétel nélkül kézen kapjuk, a „szállítónak” tetszése szerint csomagolva...

Valakit valamiről meggyőzni és valamit valakivel elhitetni két cselekmény, melynek az eredménye ugyanaz, valamely érzületnek, vagy gondolatnak beültetése egy másik embernek a lelkébe.

A meggyőzés; nevezhetem bizonyításnak is, az elhitetést pedig (ha ez egyszer szabad egy kicsit nagyképtűnek lennem) szuggerálásnak.

Mi a különbség a kettő között? Az, hogy amikor meggyőzők, vagy bizonyítok, a hangulatot, érzületet, vagy gondolatot úgy ültetem be egy másik ember (vagy a tömeg) lelkébe, hogy felhívom rá a figyelmét és bíráló ítéletét kikényszerítem, amikor pedig valamit elhitetni, vagy szuggerálni akarok arra ügyelek, hogy a hangulatot, érzületet, vagy gondolatot a gondos megfigyelés és higgadt bírálat kikapcsolásával, automatikusan fogadja be a hallgató (vagy a tömeg) a lelkébe.

A meggyőzés, a biznyítás nélkül belénk áradó hangulatok, érzületek, gondolatalemek és nézetek mind szuggerálások, de a legjobbször nem tudatosak és nem is mindig emberi eredetűek. A berült idő, a rossz világítás, az eső, a hideg, a szél, a sár az utcán, a rendtelenség a lakásban kedélyállapotokat, érzületeket, sőt nézeteket szuggerálhat, melyek nem meggyőződésünk, — nem is szólva az ucca lármájáról, a zenéről, a rádióról, az újságról és a könyvről. Minden szó, amit hallunk és minden cselekedet, amelyet látunk, szuggerál bennünket, elhitethet olyan dolgokat, melyek homlokegyenest ellenkeznek a valósággal.

Vizsgáljuk előbb az elemi életnyilvánulásokat... Ásít valaki és akaratlanul, esetleg öntudatlanul mi is ásítunk. Az, akinek ásítását utánoztuk, nem akarta, hogy mi is ásítsunk, ő erre nem is gondolt... Szomorú arcot látunk és mi is elkomorodunk... Valaki nagyon jóízűen kacag és kíváncsian felderül a mi arcunk is.

A cipő talpától az égboltig és a légy zümmögésétől a mennydörgésig a szuggerációk tömege befolyásolja hangulatunkat és gondolatunkat; és ezeknek gyakori egyirányú befolyásolásából alakulnak ki nem tudáson és nem meggyőződésen, hanem csupán hiten alapuló tartós vagy állandó érzületeink és nézeteink.

Ma már nevetünk azon az ósdi felfogáson, hogy az ember a szívével érez. Érzelmeknek nem a szív a raktára, hanem az egész ember. Ideje volna, hogy a tudós urak már azt is fedezzék fel, hogy gondolkodásunk az agy nem egyetlen tényezője, hanem gondolataink kialakításában is részt vesz az egész idegrendszer, bár nem minden gondolatalakításban működik minden idegszövet.

Ha ráhatások iránt az átlag-ember rendkívül fogékony (és a tömegek nagy többsége mindig átlag-emberekből áll), akkor tulajdonképpen nagyon könnyű dolga van annak, aki az ember természetes rabló ösztöneinek segítségével akarja a maga egyéni célját elérni. A ragadozóöszönt csak két dolog tarthatja féken: a tudáson alapuló belátás és a megtorlástól való félelem. Olyankor, mikor valamely ok miatt a megtorlástól való félelem nincs meg, tökéletesen elég az elhitetés, a szuggerálás módszere, a bíráló lehetőségének kikapcsolásával.

De hogyan lehet az elhíhető szándékkal szemben az elme bíráló és ítélőképességét kikapcsolni? Rendkívül egyszerűen: csak defetizmusnak, destruktiónak, liberalizmusnak, vagy általában valami olyan dolognak kell minősíteni az elme bíráló- és ítélőképességét, amely dolgot már előre, céludatosan nagyon lélekes, veszedelmes kározosat színből tüntettek fel a bíráló gondolkodásról könnyen leszoktatható tömeg előtt.

Az ilyen előzetes szuggerálás, (megriasztás) mindig sikerült, mert a tömeg nagy többsége átlagemberekből áll s az átlag mindig gyáva, feltétlenül alkalmazkodó, engedelmessé és erre való készsége nem alacsonyrendű sunyiságnak, hanem mélyértelmű, tapasztalatok által szentesített bölcseségnek tartja.

A lélek baktériumainak munkája tehát azokban a ráhatásokban nyilvánul meg, melyek az elme

Keresik Erzsébet királynő gyöngysorát, mely négy évtized óta a tenger mélyén nyugszik

Negyven esztendeje már, hogy Erzsébet magyar királynőt és osztrák császárnőt Lucheni a gonosz merénylő, meggyilkolta. Egy évvel később történt a szörnyű tett, hogy híres gyöngysorát elnyelte a tenger. Beigazolódott ismét a babona, amely szerint a gyöngyök szerencsétlenséget hoznak. Pedig páratlan szépségű ékszer volt az, amelyet a töviskoronás királynő viselt. A Szent Szűz könnyei néven volt híres az ékszerkereskedői világban ez a gyöngysor. Kedvence tartózkodási helyén, korfui magányában észlelte először Erzsébet, hogy gyöngyvei sápadognak, már nem ragyognak oly fényben, mint azelőtt. Azt mondják, hogy a gyöngyök, ha huzamosabb ideig a tenger mélyén fekszenek, visszanyerik ismét nemes csillogásukat. A császárnő tehát egy finomművi acélhálózt készíttetett, abba betétette a nyakláncot, amelyet hosszú sod-

ronyon leeresztettek a tenger fenekére. Az volt a terv, hogy majd egy év után ismét felhúzzák a gyöngyöket. Közben azonban Erzsébet elutazott Svájcba, ahol csakhamar megtörtént a szörnyű tragédia. Azokban az izgatott időkben minden részvét a szerencsétlen halott felé fordult majd később, amikor keresték az ékszert, kiderült, hogy egy viharos éjszakán a láncot elszakították a hullámok. A gyöngyök tehát lent maradtak a tenger fenekén és ott is pihennek most már negyvenegy éve. A korfuiak ráeszméltek, hogy ilyen kincset mégsem szabad veszni hagyni. Elhatározták tehát, hogy fel fogják kutatni az elmerült ékszer rejtekhelyét. Nemsokára megkezdődnek a buvármunkálatok s akkor talán egy napon ismét előkerülnek a Szent Szűz könyvei.

Flaneur

KULTUR PALOTA

HOLNAP, Csütörtökön, március 16-án, este 9 órakor

A Zenebarátok Társaságának

vagy zenekari hangversenye

Vezényel: PAUCK FRIGYES

MŰSOR:

Wagner: Rienzi, nyitány

Dvorak: Új világ, szimfónia

Mozart: Symphonie Concertante

hegedű- és brácsára

Schubert: Rosamunde

Szólisták:

Suciu János (hegedű), Brandeis (brácsa)

Jegyek 20—120 leies árban a színházi pénztárnál

Liberalizmus és katolicizmus

Kedves Szerkesztő Úr! A napokban társaságban voltam, melyben természetesen szintén a ma oly divatosá vált fajvédelemről, zsidókérdésről, antiszemitizmusról, kereszténységéről és antikeszténységéről volt szó. Közben megütötte fületem az egyik megállapítás, amely szerint a katolicizmus liberális és így érthető, hogy katolikus emberek is akadnak, akik antiliberalisok. Katolikus ember mondotta, akiről fel lehetne tételezni, hogy tisztában van a fogalmakkal és így talán nem felesleges egyszer foglalkozni azzal a kérdéssel is, hogy liberális-e a katolicizmus és általában a kereszténység, lehet-e liberális kereszténységről beszélni? Szinte kétségbeejtő, hogy a mai, jelszavakkal föbálódzó kor nemzedéke milyen könnyelműen és felületesen keveri össze a dolgokat. Liberális és katolicizmus nemcsak nem fedik egymást, hanem a legszélesebb ellentétben állanak egymással. A katolicizmus és kereszténység lényege az Isten és emberek iránti szeretet, amit Krisztus örök időre szólan úgy fejezett ki, hogy amit akartok, hogy cselekedjenek nektek, azt cselekedjétek másoknak is. A liberálisizmussal szemben az egyén öncélúságát, a semmitől nem korlátozott egyéni érvényesülést, a kíméletlen szabadversenyt, az erősebb jogát jelenti.

Liberális katolicizmus soha nem volt, csak akadtak liberális katolikusok, nem is kis számban, akiket keresztlevélükön kívül más nem igen kötött az egyházhoz. Ezeket a liberális katolikusokat oktatta ki és utasította rendre igen erőlyesen IX. Pius pápa enciklikája. Rámutatott arra, hogy ezek tulajdonképpen oportunisták, akik minden kor minden divatos jelszavát követik, maguk is beállanak hirdetői közé és élesen meghúzza a határvonalat a katolicizmus és liberálisizmus között. A kivészófényben lévő liberális katolikusok mellett — vagy inkább ezek helyét elfoglalva — jelentkeztek a kor divatos eszméinek behódoló szélsőjobboldali katolikusok, akik tulajdonképpen ugyanazt a portékát árulják, csak éppen más elnevezés alatt. Ha nem katolikus és nem keresztényi a liberális felfogás, éppen úgy nem keresztényi sem az embereknek fajvédelmi alapon való csoportosítása, sem pedig a gyűlöletben fogant antiszemitizmus propagálása. A kereszténység a szeretet és nem a gyűlölet vallása. A zsidóságot ma már véglegesen mondható állásfoglalása Krisztussal szemben szembeállítja a zsidóságot a kereszténységgel, de a szembenállás a keresztények részéről soha nem válhat ki gyűlöletet.

Jogos és indokolt annak a kérdésnek a felvetése, ha a katolicizmus nem liberális, vajjon reakciós-e? Akik így állítják fel a tételt, azok fogalomzavarban szenvednek. A liberálisizmus és reakció nem ugyanannak a világnak két ellentétes pólusa. A történelmi fejlődés mindig bizonyos irányban történik, melyet a szükségszerűség és az emberi igények állapítanak meg. A szellemtörténeti kutató az egyes korokat feltárva, éppen úgy bizonyos rétegeket fed fel, mint a geológus, aki ásatásokat végez. Egyik korra épül a rákövetkező szellemi tartalma. A reakció — helyes értelmezésben — az új irány első forradalmi jelentkezése, annak összes kinövésével és túlzásaival. Amikor ezek a kinövés és túlzások lekopnak róla, akkor lesz a reakcióból reform. A katolicizmus ellensége minden túlzásnak, minden szélsőségnak, így a reakciónak is, de minden újat támogat, amint reform lesz belőle. Más szavakkal ez úgy is mondható, hogy a katolikus egyház minden újnak ellensége, amíg reakció és minden újat támogat, mielőtt reform. Innen ered az a vád, hogy az egyház mindig a fennálló rendet védi, de a győztes forradalommal paktumot köt. Hogy nem mindig van így, azt bizonyítja az orosz bolsevizmus és a német nemzeti szocializmus, amelyek, bár győztesek lettek, az egyház álláspontja velük szemben ma is változatlan. Amilyen hiba lenne különben, ha a kereszténység a gyűlöletből és túlzásoktól meg nem tisztult forradalmi reakciót támogatná, ugyanolyan ballépés lenne, ha akkor is megtagadná, mikor már reformmá szűrődött.

Ez determinálta az egyház állásfoglalását a liberálisizmussal szemben is. A kereszténység a felelősség és a szolidaritás alapján áll. Ez a kettő hiányzott a liberálisizmusból, melyet a felelőtlen szabadverseny és az egyéni érvényesülés jogának kíméletlensége jellemzett. A kereszténység a szabadságot hirdeti, de ellene van a szabadoosságnak. A szabadsággal élni jog, de vele visszaelni bűn és így megengedhetetlen. A liberálisizmus hívei nagyhangon szavaltak a jogegyenlőségről és közben kíméletlen törtetésükben legázolták embertestvéreiket a szabadság jelszavával. A liberálisizmus után a szélsőségesek most az osztályharok csatája után ennek gyű-

Megérkeztek tavasz!

férfiszövet

újdonságaink

„ELECTA“

Scherg, stb. exkluzív minőségek és minták
olcsón kerülnek eladásra

DORNHELM JENŐ

I. Bulev. I. G. Duca 3

Az Országőr intézmény nevelése alá kerül az ifjúság

A nemzetnevelésügyi miniszterium, az Ország Őre intézmény, a Társadalmi Szolgálat, valamint a katonai előképzés intézményének megbízottai március 6-án nagyfontosságú ülést tartottak, amelyen a következő együttműködésre vonatkozó szabályzatot dolgoztak ki:

1. Az ifjúság nevelését, fiuknál a 18-ik életévig, leányoknál pedig 21 éves korig az Ország Őre látja el. Semmilyen más intézmény nem fejthet ki ilyen természetű tevékenységet és hatáskörét nem terjeszheti ki erre a térre.

2. A nagy nemzeti ünnepeket a helybeli hatóságok, mint a kormány képviselői rendezik, meg. A rendezésnél közreműködnek az összes intézmények. Az iskolák növendékei részére az iskolák és az Ország Őre rendezik az ünnepeket. A katonai előképzés intézménye a 18 életév betöltött ifjak bevonásával, a Társadalmi Szolgálat pedig a fenti intézmények keretein kívül levő ifjakkal rendezi meg a nemzeti ünnepeket.

A szokásos ünnepeket egymástól függetlenül, mindegyik intézmény saját hatáskörén belül rendezi meg, közösen csak előzetes megbeszélések alapján. Az Ország Őre vezetősége megállapodott a nemzetnevelésügyi miniszteriummal, hogy az iskolai ünnepeket mindenkor ez az intézmény rendezi meg.

3. Az országőrök társadalmi teremszélét és tevékenységét csakis pedagógiai szempontból végezhetik. Ezt pedig azért, hogy közvetlenül megismerjék a család, főképpen pedig az ifjúság szociális viszonyait.

4. Ami a környezettanulmányozást illeti, az országőrök csak a Társadalmi Szolgálattal karöltve megállapított programot dolgozzák ki.

5. A kulturális otthonokban a gyermekek, ifjak és felnőttek munkakörét illetően az iskola, az országőr intézmény és a katonai előképzés intézmény igazgatósága, illetve vezetősége

van hivatva dönteni. Az otthonok tanácsában helyet foglal az országőr és a katonai előképzés parancsnoka, akik együttesen állapítják meg az együttműködési módokat.

6. Azokban a helyiségekben, ahol ugynevezett „arcas” és „soimii” szervezet van, a működési programot a hagyományok figyelembevételével a nevezett intézmények vezetőségei dolgozzák ki.

7. Az együttműködési kapcsolatokat a vezetőség állapítja meg, mindegyik vezetőség megtartva önállóságát és függetlenségét.

8. A tantestület tagjai, akik az országőr intézmény keretén belül működnek szabad idejükben, más intézményekben is tevékenykedhetnek, de fő elfoglaltságukat a tanításon kívül az országőr intézménynek kell képeznie.

9. Összejövetelek alkalmával a vezetőségek kölcsönösen meghívót küldenek a társintézmények vezetőinek.

10. A katonai előképzés ifjak csütörtök kivételével strájer programot kötelesek végezni. Csütörtökön viszont előképzés gyakorlaton vesznek részt. Egyenruhájuk ugyanolyan, mint az országőröké, balkarjukon viszont premilitár jelvényt kötelesek viselni.

11. Iskolás növendékeket a strájerián kívül más intézményekben nem foglalkoztathatnak. Erre csak a nemzetnevelésügyi miniszteriumnak és a Straja Tarii intézménynek van joga.

12. Az ülésen megállapított együttműködési szabályzatot a fenti intézmények vezetői kötelesek tiszteletben tartani, hogy ezáltal a harmónikus együttműködés biztosítható legyen.

A szabályzatot a nemzetnevelésügyi miniszterium nevében Petre Andrei miniszter, a Straja Tarii Sidorovici Gh. Teofil őrnagy, országos parancsnok, Banu G. dr. és Skelety tábornok írták alá.

Különös ékszer kiállítás Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: Furcsa „kiállítás” nyílt meg a bucarestii rendőrzéigazgatóságon.

Közszemlére tették ki azokat az ékszereket, amelyeket, mint emlékeztető, Atatzky chisinaui ékszerész házában, a falakban elrejtve, találtak.

Az ékszerész állhatatosan tagad, a hatóságoknak az a véleménye, hogy a már eddig is megtalált, mintegy 8 millió lei értékű ékszer nem tisztességes úton jutott Atatzky birtokába.

A rendőrzéigazgatóság egyik tágas helyiségében helyezték el néhány asztalon a falban rejtett fiókokban talált ékszereket.

Mintegy 700 darab arany, ezüst és platina ékszer látható itt, sokban közülük nagyértékű drágakövekkel.

Valamennyi között azonban a legértékesebb az az aranyból készült ékszeres doboz, amelyen, mint már jelentettük, Ferenc József császár arcképe látható. A köznönség — már azok, akikről az utóbbi esztendőben ékszereket loptak, — nagy tömegekben várakozik a rendőrzéigazgatóság folyosóján, mert egyszerre csak négy-

lőlete helyébe a faji gyűlöletet állítják. A keresztény szeretet és szolidaritás éppen úgy hiányzik az egyikből, mint a másikkól. A kereszténység ezért soha nem támogathat semmiféle szélsőséget. A kereszténység sem abszolút államhatalmat, sem abszolút faji érdeket nem ismer és nem ismer el. Abszolút hatalma csak annak lehet, aki maga is abszolút, ez pedig csak Isten. Így aztán érthetővé válik, hogy a kereszt-

őnt ember bocsátanak be, az ékszerrel telt helyiséget. Bent azután alapos vizsgálat kezdődik. Mindenki megtekint minden ékszerdarabot, abban a reményben, hogy sikerül a sajátját felismerni a rengeteg ékszer között. Az első nap gyenge eredménnyel végződött, amennyiben csupán egyetlen károsult, egy jólöltözött férfi ismerte fel még régebben eltulajdonított aranyláncát. A felfedezésről a szomszédos szobában jegyzőkönyvet készítettek. Amíg a károsultak hosszú sora az ékszeres asztalok előtt elvonul, a letartóztatásban lévő chisinaui ékszerész szintén a helyiségben tartózkodik. Szemét pillanatra sem veszi le az ékszerekről, úgylátszik, ő fél a legjobban a tolvajoktól. A dusszagdag ember egyébként, mint egyik fővárosi lapjaink megírja, nagyon szegényesen van öltözve. Olcsó szövetből készült, már erősen kopott ruhát visel, egészen olcsó nyakkendővel és legjobb esetben ócskaruha kereskedő benyomását kelti.

A fővárosi rendőrség az ékszereket ujabban egy ismert fővárosi cég kirakatában helyezte el, hogy ezáltal ezeket minél többen szemlélhessék meg.

ténység miért nem fogadja el sem a proletárdiktatúrát, sem egyéb totális államelméletet. A kereszténység tegnap a liberálisizmustól követelte a felelősségérzetet és a szolidaritást, ma ugyanezt követeli a tekintély-, vagy totális eszmé védnökeiktől. A tekintély felelősség nélkül csak erőszak és nem keresztény szellemű a társadalmi reform, mely nem a szolidaritásból fakad.

(Cs—y)

= HIREK =

ELŐFIZETÉSI ARAK BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közintézményeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

23-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Milánó és Róma magyar írók ünnepel

Két szenzációs darabja: a Kék róka és az Utolsó tánc Milánóban sorozatos előadásokat ért el és most kerül színpadra Rómában

Milánóból írják: A „Kék róka” végre megjelent, ismét az olasz színpadon, ahol az „Utolsó tánc” sikere miatt már-már úgy látszott, hogy Elsa Merlini társulata Milánóban ezidén végleg el kell, hogy halassza a „Volpe azzura” felújítását. Tegnap, utolsó előadásán is még táblás házat vonzott az „United ballo” jubiláris előadása volt ez, mert tegnap került színpadra huszonötödösöd. A nagy népszerűségű, ragyogó tehetségű Elsa Merlini társulata, amióta Milánóban február közepén megkezdte előadásait, minden este (szombaton és vasárnap dél után is) Herczeg Ferenc legújabb vigjátékát játszotta. Így zsúfolt nézőtér előtt, habár átlag minden harmadik nap a színpadok a „Kék róka” felújítását jelezték, mint a legközelebbi nagy színjátszó eseményt, ilyen feliratokkal: „Importantissima ripreses!” De az „Utolsó tánc”-ot további, állandó „táblás háza” mellett nem lehetett levenni a műsorról és most is csak valóságos erőszakos operációval érte ezt el Merlini. Most ugyanis, amikor már csak pár napig vendégszerepel még Milánóban Elsa Merlini társulata, a nagytehetségű, temperamentumos művész — aki egyuttal a társulat igazgatója is! — úgy határozott, hogy a sok „előzetes bejelentés” után, igenis, előadja végre a „Kék róka”-t, ha ezzel olyan precedenst teremt is, aminőre még nem volt példa olasz társulatoknál: vagyis levez a műsorról egy darabot, amely „táblás háza”-kat vonz szakadatlanul.

Tette pedig ezt azért Elsa Merlini, mert a „Volpe azzura” Ceciljének elképzelhetetlenül izgatta művészi fantáziáját. Már több mint egy esztendője foglalkoztatta a gondolat, hogy feleleveníti Herczeg Ferencnek ezt a világhírű remekművét: Budapesten látta Bajor Gizi nagyszerű alakítását és — ő más Cecil, egyénit, de azért minden porcikájában olasz temperamentumú Cecil akart színpadra vinni. És hogy mennyire igaza volt: mutatja a páratlanul meleg és nagy diadal, amelyet Herczeg örökre friss, mely szellemes emberi vigjáték aratott. A közönség, amely zsufolásig megtöltötte a „Teatro Odeon”-t, valóságos tapsorkánnal ünnepelte a felvonások végén.

A kritika pedig olyan elismeréssel szólt meg, aminőhöz hasonlót évek óta nem olvastunk olasz lapokban.

Elsa Merlini a jövő héten már Rómába megy társulatával és valószínű, hogy ott is, akár csak Milánóban, egész vendégszereplése alatt, csupán Herczeg Ferenc két remekművében fog fellépni. Májusban aztán ismét visszajön Milánóba, hogy — folytassa a „Volpe azzura” és az „Ultimo ballo” sorozatos előadásait.

BANTALMAZTAK A NAGYSZÖLŐSI MAGYAROKAT. Budapestről jelentik: A Pesti Hírlap jelenti, hogy Nagyszőlősi város magyar lakosságának képviselő testületét tegnap este a cseh katonaság megtámadta és súlyosan bántalmazta annak egyes tagjait. A Munkács melletti őrhelyi fellegvárban ukrán bandák tartják birtokukban és a lakosság egy részét véresre verték.

A magyar miniszterelnök és külügyminiszter Rómába készül. Budapestről jelentik: Az Esti Kurir azt jelenti, hogy Teleki miniszterelnök és Csáky külügyminiszter április első felében Rómába utaznak.

Március 15 Szerda
Longinus, Kristóf Agapie

Krisztus előtt 44 március 15-én gyilkolták meg Rómában Caius Julius Cezart, a nagy római hadvezért, államférfiút és író. Cezár sok dicsőséget szerzett a római birodalomnak, de irigyei azzal vádolták, hogy a koronára vágyik. Ezért összeesküvést szöttek ellene és megölték. Cezár csinálta az első földosztást, amikor Krisztus előtt 59-ben huszezer szegény parasztot juttatott földhöz.

1898 március 15-én halt meg Bessemer Henry angol mérnök. Híressé vált az acélgyártásban általa feltalált, korszakot alkotó és róla elnevezett Bessemer-rendszer által. Az európai szárazföldön, Resicán alkalmazták először a Bessemer-eljárást, amely az acélgyártást gyorsabbá és jobbá teszi.

1930 március 15-én halt meg Gaál Mózes tanár és ifjúsági író. Erdély földjén, a háromszékmezei Baróton született. Tanári pályáját Pozsonyban kezdte, majd később Budapestre került. Irodalmi munkái főleg ifjúsági iratok. Könyvei nagyon népszerűek a serdülő ifjúság körében.

Göring tábornok Londonban. Londonból jelentik: Az Ewening Standard állítása szerint Chamberlain meg akarja hívni Londonba Göring tábornagyot. A lap azt hiszi, hogy a meghívásra akkor fog sor kerülni, ha az angol és német nagypárti tárgyalások eredménnyel végződnek. Göringgel meg fogják beszélni a politikai és gyarmati kérdéseket is.

A HÁBORÚ KÉSEI ÁLDOZATA. Brailából jelentik: A világháború kései áldozata az a Braila környéki pásztorgyerek, akit tegnap egy háborúból visszamaradt gránát darabokra tépett. Az áldozat Radu Petre 16 éves Latinu községbeli fiú, aki miközben állatjaival a legelőn tartózkodott, a Buzán folyó partján egy gránátot talált. A megmondhatatlan parasztyerek a gránátot tűzbe tette, majd 6 maga is a tűz mellé telepedett. Néhány pillanat múlva a lövedék óriási detonációval felrobbant és a szerencsétlenné váló fiút darabokra szakította. A robbanás zajára a közeli községből elősiető emberek a tűzhelytől 30—40 méternyire találták meg a pásztorgyereket egyes festrészeit.

Einstein új gravitációs elmélete. New-yorkból jelentik: Einstein professor közölte, hogy új gravitációs elméletet állapított meg, ami az elektromos és mágneses anyagokkal van összefüggésben.

Palesztinát szuverén államnak ismerik el. Londonból jelentik: A legutóbbi minisztertanács során megállapították azokat a javaslatokat, amelyekkel Anglia a palesztinai konferencia elé fog terjeszteni. Hír szerint Anglia készen áll arra, hogy Palesztinát formailag független és szuverén államnak ismerje el.

A TÖMÖSI-SZOROSBAN HAT MÉTER MELY ÁROKBA ZUHANT EGY AUTÓ. Brassóból jelentik: Halálos gépkocsiszerencsétlenség történt Felsőtömös közelében szombaton, a késő esti órákban. A Bv. 861 rendszámú tehergépkocsi, amelyet tulajdonosa, Pünkösdi János tartóirangi lakos vezetett, a felsőtömösi állomás mellett teljes sebességgel belefordult az út mellett lévő hat méter mély szakadékba. A szerencsétlenséget két óra múlva egy bucarestii gépkocsi utasai fedezték fel, akik meghallották a szakadék mélyéről hangzó segítségkiáltásokat. Megállították gépkocsijukat és a reflektorok fényénél megkezdtek a mentési munkálatokat. Kiderült, hogy a gépkocsin annak vezetőjén kívül Tarlanoianu erdőmérnök, a tatrangi erdészeti hivatal főnöke és három erdész ül. Pünkösdi Jánost holtan húzták ki a gépkocsi romjai alól. A gépkocsi utasai súlyos sérüléseket szenvedtek. A négy súlyosan sérült egyént beszállították a brassói Márcscukórházba, ahol megállapították, hogy valamennyiük közül a legsúlyosabb Tarlanoianu erdőmérnöknek állapota: többrendbeli bordatörést és koponyaalapi törést szenvedett. A három erdész a festén szenvedett súlyos sérüléseket. A megindított vizsgálat megállapította, hogy a gépkocsi vezetője ki akart kerülni egy ellenkező irányból jövő gépkocsit. A hirtelen kitérő folytán Pünkösdi elvesztette uralmát a gépkocsi felett, amely teljes erejéből egy útszéli fának rohant. Elkor előtt a kormányrudat, majd a gépkocsi a levegőben bukfenekelt, a szakadékba zuhant.

Letartóztatott rendőrirtsztek. Bucarestből jelentik: A Sárga-féle betörő banda ügyének kivizsgálása során szenzációs leleplezést tettek a hatóságok. Kiderült, hogy Jonescu I. ploestii rendőrközpont helyettesét Florea Florica betörő megvesztegette és ezért letartóztatták.

Közhecsült iparos ünnepelése. Szegele Miklós erzsébetvárosi pékmeister most üli harmadikét fordulója előtt annak, hogy mesterkönyvét kiváltotta és önálló pékipart folytat. Ezen alkalmából barátai és ismerősei nagy számban keresték fel jókívánságaikkal a derek iparost.

Szabadságünnepe

Kilencvenegy évvel ezelőtt, egy esős márciusi napon néhány fiatal író, költő és diák történelmet csinált Pest városában Párisból, Bécsből és Berlinből forradalmi megmozdulás hírére hozta el a széllel a Duna mellé: és Petőfi Sándor lángelme, Jókai Mór tiszta idealizmusa, Vasvári Pál izzó hazaszeretete felfogja a Nyugatról jött üzenetet. Ezen az esős márciusi délelőttön kirobant a szabadságvágy Pesten és a költők meg az írók megcsinálták a forradalmat. Petőfi Sándor a múzeum lépcsőjéről elszavalta a forradalom viharában született Talpra magyar-t, Jókai felolvasta a magyar nemzet tizenkét pontba foglalt kívánásait és a Lenderer és Heckenast nyomda öreg gépei közül kiszabadult az első szabad magyar nyomdatermék, amelyre már a sajtószabadság lehelte rá csökgéjt. Zuhogott az eső, fekete felhő borította be az eget, de a pesti polgárok esernyők védelme alatt rendületlenül csinálták, ordították, tombolták, éltették és kovácsolták a Szabadság, Testvériség, Egyenlőség eszméjét, amely meghódított egy egész országot és amely Európát elindította egy új reneszánsz felé. Azután jött Kossuth Lajos, jött 1849. október 6. és jött az elbukás a fekete magyar tragédiával, ami azonban nem homályosította el március 15-nek a csillogását. A pesti diákok megmozdulásának kilencvenegyedik évfordulóján illik néhány percre gondolni a márciusi ifjakra és illik emlékeztetnünk idén Petőfi halhatatlan „Egy gondolat bánt engemet” versének utolsó sorát: Kiik érted haltak szent világszabadság... Ezekben a mai nyugtalan időkben lélekben hazáig kell fordulnunk, akik meghaltak a világszabadságért, mert hosszú sora jén még azoknak, akik az emberi szabadságért folyó örök harcban esnek el a zöld mezőkön...

(—) **Ujszentes közszeg emléket állít a háboruban elesett fiatalok.** Ujszentesen mozgalom indult meg, amelynek célja, hogy a háboruban hősi halált halt harmincöt felalbeli katonának a templom előtti téren emlékművet állítson. Ezt szándékot legközelebb az emlékmű tervének és a hősi halottak névsorának melléklésével írásban bejelentik a világháború hőseinek emléket gondozó és Bucarestben székelő bizottságnak.

Tavaszi propaganda!
Hibátlan
selyemharisnya
gyári garanciával Lei 78.—
kapható
DUSCHNITZ S. A. cégnél
GYÁRVÁROS, PIATA TRIAN

Nagy havazás és viharok az országban. Bucarestből jelentik: A fővárosban és az ország különböző részein tegnap erősen havazott és hóviharok is voltak. Bucarestben több centiméter magas a hóréteg, míg Bucovinában, Moldvában, Basarabiában és Dobrodgeában nagyarányú hóviharok voltak. Chisinauban a vihar több ház fedelét elsdortta, fákat és táviró póznákat döntött ki és ablakokat tört be. Olyan nagymennyiségű hó esett, hogy a közlekedés akadályozva van. A nagy havazással együtt farkassordák is megjelentek, amelyek nagy károkat okoztak. Cetatea Albana a hó egy méter magas. Dobrodgeában 80—100 centiméter magas a hóréteg. Sok helyen a havazás miatt a vasúti összeköttetés szünetel.

(—) **RENDŐRSÉGI HIREK.** Bakos Sándor a sórgyár alkalmazottja bejelentette a józsefvárosi pályaudvar rendőrségén, hogy ismeretlen tettes elvitte a vasúti raktár mellékhelyiségében felejtett fűskáját, amelyben kétezeröt száz lei készpénz volt. — Az állomási rendőrség őrizetbe vette Constantinescu Alexandru és Poenaru Ioan bucarestii illetőségű egyénekét, akik a pályaudvaron drótot és egy láncot kínáltak eladásra, amelyekről nem tudták igazolni, hogyan került hozzájuk. Mindkét ügyben folynak a nyomozás.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJELI SZOLGÁLTATA:

Szerdán, március 15-én a szolgálóati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Uniri téren levő Weisz gyógyszerház.

A II. kerületben a Maresal Joffre utcában levő Schul gyógyszerház.

A III. kerületben a Carol uton levő Koller gyógyszerház.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

(—) Halálozások. Meghaltak: Stinghe Gheorghe ötvenhat éves tanár, Lendván Borbála, szül. Plemenitas hetvenkilenc éves. Voltz Károly nyug. hetven éves ellenőr, Neumann Ida szül. Schlesinger hatvanöt éves, Andrei Ioan huszonhárom éves, Dornbach József harmincnegyeves vegyész, Waldmann Márta tizenhárom éves, Corocan Nicolae negyvenhat éves munkás.

(—) Születések. Az anvakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Kálmán Sándor, Stepan Doina, Gyuricza József, Dittrich Ingeborg, Kirch János, Kremer Henrietta Kornélia, Izbsa Petru.

(—) Havazás. Tegnap délelőtt tíz óra után hol szóránvosszban, hol sűrűbben megindult a második márciusi havazás. A fehér pelyhek azonban leesésük után pár pillanat múltán elolvadtak és csak szürke pedvesség maradt utánuk.

(—) Zsombolyai földbirtokos halála. Kolbus Mihály, zsombolyai földbirtokos hosszas szenvedés után életének 62. és házasságának 37. évében örök álmra szenderült. A megboldogultat siratja özvegye, szül. Stoffel Katalin, gyermekei: Kolbusz Pál és Anton Mihály, szül. Kolbusz Franciska, unokái: Anton Mihály és Gyula, veje Anton Mihály üvegnagykereskedő, fivérével: Kolbusz József volt temesvári nyugalm. postafőfelügyelő, Kolbusz Márton nyug. adó-tisztviselő, Kolbusz Péter földművelő és nagy rokonsága. Temetése tegnap délután ment végbe nagy részvét mellett.

(—) STINGHE GHEORGHE TANÁR HALÁLA. Stinghe Gheorghe a temesvári kereskedelmi liceum tanára ötvenöt éves korában hosszas betegség után meghalt. Stinghe Gheorghe több éven keresztül a kereskedelmi liceum igazgatója is volt és mint kitűnő pedagógus nagy tiszteletnek örvendett. Halálát özvegye született Golici Eugénia, leánya Sanda és kiterjedt rokonsága gyászolja. A holttestet tegnap délután a Tudor Vladimirescu uca 5 számú gyászházban beszélték. Turmúseverinbe szállították és ott a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

(—) JENKNER OSZKÁR TEMETÉSE. Tegnap délután öt ór-kor helyezték örök nyugalomra a gyárvasói temetőben Jenkner Oszkár újságíró. A temetésen megjelent az újságírók testülete, a német népközösség küldöttsége és számos polgár, akiket évtizedes barátság fűzött az elhunytához. A temetési szertartást Schemmel Viktor evangélikus lelkész végezte. A nyitott sírnál a Banater Deutsche Zeitung és a Neueste Nachrichten szerkesztője nevében Haupt Miklós szerkesztő, a romániai nemzetkisebbségi újságírók egysége nevében pedig Sárkány Gábor országos elnök búcsúztatta Jenkner Oszkárt.

(—) A ZENEBARÁTOK TÁRSASÁGÁNAK HANGVERSENYE. Holnap, csütörtökön este a temesvári Zenebarátok Társasága hosszabb szünet után ismét a nyilvánosság elé lép és nagyobb hangverseny keretében bizonyoságot tesz arról, hogy városunkban a zenei élet még mindig méltó megbecsüléssel örvend. A nagy gondnal és művészi lelkesedéssel előkészített hangversenyt Pauck Frigyes vezényli. A műsor igen gazdag és azt Wagner: Rienzi című nyitánya vezeti be. Utána Dvorák pompás hangszerezésű, melodikus szimfóniája, Az Újvilág következik. A műsor második részében szerepel Mozart Symphonie Concertante-ja és Schubert Rosamunde című ouvertürje. A Mozart szimfónia két magánzólamát Suciu Ioan és Brandeis József játsszák, mindketten kiváló hegedű-, illetve brácsaművészek. A művészi hangverseny a városi Kultúrpalota kitűnő akusztikával rendelkező nagyszínházban lesz és csütörtökön este kilenc órakor kezdődik. Jegyek 20—100 leies árkban a színházi pénztárnál kaphatók. A Zenebarátok Társaságának tagjai kedvezményre jogosított utalványukat a józsefvárosi Craciun gyógyszertárban vehetik át.

(—) SZÓLÓ ÉS GYÜMÖLCSFA permetezők, oltógumi, kertművelési eszközök, földművelési cikkek, szerszámok, kocsingenyelkek jutányosan kaphatók. Schertler Ottó vaskereskedésében Temesvár, Belváros

(—) ADY-EST. Március 25-én a Lloyd-társulat nagyszínházában a nemzetkisebbségi újságírók Ady Endre, a husz év előtt elhunyt nagy költő, emlékére estét rendeznek. Az estélyen Kulcsár Kálmán minörítá p.p., az aradi Vasárnap főszerkesztője és Franyó Zoltán, Ady kortársa tartanak előadást. Ifjabb Kubán Endre Ady Endre és Goga Octavian levelezéséről és találkozásáról olvas fel terjedelmes tanulmányt, amelynek magvát Ivan Nicolae hetilapja, a Fruncea című román folyóirat e heti számában közölte. Ezenkívül fellépnek Németiné Miklósi Betta író és Hegyesy Magda színésznő.

(—) LELKI GYAKORLATOK A MAGYAR IFJÚSÁG RÉSZÉRE. Csipák Lajos dr. kanonok, a csíkszeredai római katolikus liceum igazgatója, a jövő héten és pedig március 22-től 25-ig bezárólag naponta a plébáni székessyvárosban a magyar ifjúság részére lelki gyakorlatot tart. A lelki gyakorlat a lányok részére este félnyolckor, az ifjak részére kilenc órakor kezdődik.

(—) SZENT JÓZSEF-ÜNNEPÉLY KISODÁN. A kisodai római katolikus gyházközégy vasárnap délután a Hegedűs-féle vendéglő nagyszínházban zsúfolt nézőtér előtt szépen sikerült Szent József-ünnepélyt rendezett. Az ünnepi beszédet Rech K. Géza gyárvasói apátplébános mondotta. A műsorban szavalatok és énekek hangzóttak el. Befelezésül Frigyer Iván plébános mondott köszönetet Rech K. Géza apátplébánosnak a tanulságos beszédért és a jelenlétüket Szent József tiszteletére büdította. Az ünnepély XII. Pius pápa ünnepelésével és a pápai himnusz elneklésével ért véget.

(—) DIE AUSLESE című berlini folyóirat legújabb száma megjelent a szokott bőséges és érdekes tartalommal. A lap nem politikai és nem foglalkozik semmiféle kérdésben, hanem közli az összes világhírekről megjelent különféle tudományos, irodalmi és társadalmi problémákat megvilágító cikkeket. A lap éves számának ára 38 lej, előfizetése nevével 97. század évre 888 lej. Megrendelhető a kiadónál Berlinben SO 16. Köpenickerstrasse 55, vagy Romániában H. Welfer könyvkereskedésben, Sibiu, Str. Regina Maria 27.

Villamosok a Coroana uccában

Régi vágya az erzsébetvárosi Coroana-ucca és nagy környéke lakosainak, hogy ebben az uccában ismét közlekedjen a villamos, mint régen. Ez az óhaj azonban csak részben teljesül és pedig reggelként, amikor a hatos villamos három pótkocsiját félkilenc és kilenc óra között betolják a Lahovary-térről a Coroana-uccába. Ezért a villamos forgalomért azonban az ottani vidék lakossága, legalább is ebben a formában, nem nagyon lelkesedik. Abban az időben van ugyanis a legnagyobb forgalom az Erzsébetvárosból a Belváros és a többi városrész felé. A közönség kénytelen a Lahovary-téren egy kocsiba összehúzódnia és naponta megtörténik, hogy ott, vagy a következő megállókon utasok lemaradnak, mert a kocsiban nincsen hely. Eppen ezért az az óhaj merült fel, hogy félkilenc és kilenc között reggel mindenik pótkocsi csináljon még egy körutat és csak azután veszteljen a déli órákig a Coroana-uccában.

Már a gyermekek is...

Gyerekek játszanak egy kis térségen. Rongyos, külvárosi fiúk, egyik-másik meztelb, ezeknél már beköszöntött a tavasz. Lehetnek huszan. Közöttük szökeháju kislányka is van.

Természetesen háborút játszanak. Az egyik csoport ján, a másik kínai. Harmincöt évvel ezelőtt magam is így játszottam háborúkat, akkor a japánok éppen az oroszokkal csatározottak és mi is két táborra szakadtunk: oroszokra és japánokra. A gyerekek harcra kezdve mindig az éppen folyó háborúhoz igazodnak. Volt idő, amikor angol-bur háborút játszottunk és nehezen lehetett angolt kapni, mert a rokonszenv a burok felé fordult és mindenki bur akart lenni.

Hu nem is változik, de hozzácsúsz a korhoz. Mert az oroszok és kínaiak ezáltal gázlarcban sorakoztak fel. A gyárak munkásai már kaptak darcot és ottan tartják a szekrényben elzárva. A mai gyerek tudja, hogy mire kell a furcsa gumikészítlék és érdekesebb, izgalmasabb a játék, ha valódi gázlarcra csatározhatnak. Akárcsak a nagyok a spanyol meg a kínai fronton.

Kilopták a szekrényből a gázlarcot, feltették a fejükre és felvonultak csatarendben, kezükben falkarddal és fapuskával, várva az offenzíva kezdetét. A kislányka a vöröskeresztes nővér. Karján fehér rongy, rajta néhány kezdetleges öltéssel két keresztberakott vörös csik, a nemzetközi jelzés. Az én időmben ez még ismeretlen volt. Ugy a gázlarc, mint a vöröskereszt. Akkor viszont a nagyok háborúja is emberesebb volt.

Minek tesztek a fejetekre az darcot, ha nincsen gáz? — kérdezem az egyik fiutól, aki tábornoknak látszott, mert cip volt a szájában és valamilyen arany paszománt a vállán, amit nem tudom honnan szerezhetett.

Erre nem tudott mit felelni és csak hosszas gondolkodás után magyarázta meg, hogy a jó katona mindig magával hordja a gázlarcot, mert sohasem tudja, melyik pillanatban indul meg a gázáadás és különben is ők igazi háborút játszanak, már pedig igazi háborúhoz feltétlenül kell a gázmaszka.

Kissé komikusak voltak a fiúk fejükön az idom-talan védőburkolattal. Egy kis legénynek, aki líg lehetett négy éves, egészen a nyakáig csúszott le, nem is látott és vilkon botorkált a mezőn, míg végül meguntta és levette a fejéről. Másik nem tudta, hogyan kell összerajzítani és amikor szaladt, a sisak folyton félrecsúszott. Akinél jól záródott a gázlarc, az pár perc múlva levette, mert majd meg fulladt alatta.

Az offenzíva végét már nem vártam meg és így sohasem tudom meg, hogy a kínaiak, vagy a japánok győztek-e. Csak annyit hallottam, hogy a farkadok nagyokat koppannak a gázlarc kemény fémrészein. Valaki kezére is kapott egyet, mert élesét kiáltott, mire az anygali szöke kislányka odarohant hozzá, zsebéből rongyot szedett elő és bekötözte a sebesültet, aki azután tovább harcolt.

Távozóban messziről megláttam, amint két természetes asszony lép ki az egyik kis házból, beleavatkozik a harcba, néhány kis maszatos fiutól elveszi a gázlarcot, mire a többiek elszaladnak. Ugy látszik az anyák világszövetségének két kiküldöttje sikeresen lépett közbe és lezserelte a harcot.

A korszellem kíméletlenül és könyörtelenül átalakít felnőtteket és gyermeket egyaránt. Ludendorff tábornagy a totális háború feltalálója szerint a gyermek, asszony és aggyatán ugyanugy ellenség, mint a fronton harcoló katona. (K. S.)

A MAI IDŐK LEGAKTUALISABB TEMAJA!

MINDENKIT ÉRDEKLŐ FILM!

Izgalom!
Kémkedés!
Háború!
Hősiesség!
Izgalom!

BLOKÁD

Izgalom!
Kémkedés!
Háború!
Hősiesség!
Izgalom!

Spanyolország sorsa a demokrácia és diktatúra küzdelmében.

MADELEINE CAROL, HENRY FONDA, WILHELM DIETHELE, VLADIMIR SCHOLOFF

Premier

Csütörtökön a

Premier

SCALABAN

Mozi

MŰSOR:

SZERDA, MÁRCIUS 15.

APOLLO Fényeremény. (Német film).
ATLANTIC: A furia. (Angol film) Kék maszkos. (Német film).
CAPITOL: A rakétahajó. (Angol film).
RIVOLI: Atlantis. (Angol film).
SCALA: Andalusiai éjszakák. (Német film).

Grippa, Hülés és Nevralgiák ellen JAWOL

Smolen Tóni...

Besztercebánya városában nyolcvannégy esztendőskorában egy Smolen Antal nevű ur, aki anélkül, hogy tudta, vagy akarta volna, belekerült az újabbkori idők politikai történetébe. Smolen Antal nem volt miniszter, államtitkár, vagy képviselő, még a kortesség sem jutott el, mégis volt idő, hogy többet szerepelt a lapok, főként az élelápok hasábjain, mint a legdivatósabb politikus. Ő volt néhai Ferencz József király és császár udvari lakája és mint ilyen külön fogalmat testesített meg.

Huszonhárom éves korában, 1878-ban került a bécsi udvarba és itt Antalból visszafiatalodott Tónivá. Szép derék szál ember volt és Ferencz József szerette az öles természetű embereket, testőrei is mind két méteres legények voltak. Smolen Tóni, a felvidéki szlovák fiút nagy szerencse érte, mert a császár lakájává választotta és harminc esztendőn keresztül öltöztetve gondozta, kísérte felséges urát. Lassan, amint az évek multak, Smolen Tóni egyéniségére növekedett. Szolgálaton kívül félmagas cilindert viselt, méltóságteljesen járt az utcán, megváltotta az embereket, akikkel szóbaállt és keveset beszélt. Ha az udvar került szóba, állig begombolkozott, világért nem árult volna valami intimtást az uralkodóról, pedig az újságírók sokszor megkörtönyékezték, hogy meséljen Ferencz József életéről, különösképp a szokásairól és kedvteléseiről. Smolen Tóni azonban hallgatott, mert esküt tett, hogy soha semmit el nem mond abból, amit a bécsi Burgban, Schönbrunnban vagy Ischlben látott és hallott.

Csendben, mondhatni télen unalomban teltek a napjai és évei, amíg a világháború előtti esztendőkből, a szervenélyes magyar politikai harcok idején a budapesti élelapszerkesztők fel nem fedezték. Először a Borsszem Jankó, ez a nagyszerű szatirikus újság hozta le a karrikatúráját. Teljes lakáj egyenruhájában az összes gombokkal, paszomantokkal, zsinórokkal, nem felejtve ki a rövid térdnadragót, fehér harisnyát és pofoncsapott kalapot. Valami vice is volt a kép alatt, néhány ártatlan tréfás sor, minden él nélkül. A közönségnek, újságíróknak és politikusoknak tetszett az új figura és a Borsszem Jankó újabb számában már Smolen Tóni fontoskodva tárgyalt a császár előszobájában magyar politikusokkal, akik mélyen meghajoltak a lakáj előtt. Ennek a torzképnek döntő sikere volt és Smolen Tóni egyszerre népszerűvé vált.

Hogy az újabb nemzedék megértse a harminc-negyven év előtti kort, az osztrák-magyar közös világot, néhány sorban meg kell magyaráznom ennek az államszövetségnek a lényegét. A magyarok nem szerették az osztrákokat, hasonlóképpen az osztrákok sem a magyaro-

kat. Mégis kénytelenek voltak egymás mellett, egy uralkodó jogára alatt élni, mert az 1867-es kiegyezési szerződés erre kötelezte a két országot. Ugy Magyarország, mint Ausztria megtartotta teljes függetlenségét, de mivel az uralkodó az év tizenkét hónapjából tizenegyet Bécsben töltött, a politika súlypontja is Bécsre esett. A magyar uraknak sürűn kellett Bécsbe menniök Ferencz József elé kihallgatásra. Akik az osztrákokkal való barátság hívei voltak, azokat nevezték 67-eseknek, a kiegyezési évszámra való tekintettel, akik pedig ellenségei voltak a szövetségnek, azokat hívták 48-asoknak, vonatkozással itt is egy évszámra, az 1848-as magyar szabadságharagra. Ez a bonvolult és érthetően soha meg nem magyarázható közös háztartás 1918-ban megszűnt, mindkét szomszéd visszanyerte teljes szabadságát, sőt azóta Ausztria ismét és végleg elvesztett.

Smolen Tóni jelentette a szolgálai, helyesebben a lakájai alázatot. És ilyenformán azok a derék politikusok, akik a budapesti parlamentben dörgedelmes szónoklatokat vágtak ki a gyűlölt Bécs ellen, amint felkerültek a bécsi udvarba, nyomban alázatos Smolen Tónikká váltak. Kifogyhatatlan anyag volt a hatalmas szlovák ember. Száz meg száz cikk, rajz, tréfa és vice született róla és minderről talán nem is tudott semmit. Végezte lelkiismeretesen kötelességét, pernyi pontossággal költötte fel reggel és fektette le este koronás urát és ha kezébe került egy Borsszem Jankó vagy Kakas Márton, nem értette miért foglalkoznak vele olyan sürűn. Voltak olyan rajzok, hogy a magyar 67-es politikusok, miniszterek és pártvezérek hétrét görnyednek Smolen Tóni előtt, aki kegyesen kitüntetéseket ad nekik. A guny, az élc, a támadás tulajdonképpen nem a lakáj, hanem gazdája ellen irányult, de mivel Magyarországon, miként minden monarchiában

a király személye szent és sérthetetlen, tehát szimbolikusan átvitt értelemben vagy álcázva kellett Budapestről Bécs felé a nyilatkat kitűzni. Jellemző a korra, hogy a kabarékban évekig állandó téma volt a bécsi udvari lakáj, a kupléírók kéjjel irtak róla verseket és zeneszerzők muzsikát komponáltak a versekre. Sőt egy író szindarabot is írt Smolen Tóniról, aminek olván falrengető sikere volt, hogy hosszú ideig műsoron maradt ugy Budapestben, mint a vidéken.

Ugyáltszik Ferencz József is megsokalta, hogy kedvenc lakája elélepített politikai-fogalom-má és hogy minden pesti újságíró rajta feni a tollát (a császár különben is utálta az újságírókat) talán maga is olvasott sorok és rajzok között és megérezte, hogy a kuruc magyar urak nem Smolen Tónira, hanem magára a császárra haragusznak és ezért nyugdíjba küldte hűségese emberét, ellátva őt szolgálataiért csillogó érdemrendekkel, saját dedikált fényképével és legfelsőbb elismerő soraival.

Ami ezután történt, hallatlanul humoros volt. Megismétlődött Jókai „Uj földesur” című regényének Anckerschmidt esete. Smolen Tóni hazament Besztercebányára — magyarul. Kis házat meg birtokot vett és ettől kezdve olyan magyarrá vált, hogy szinte túltelt a 48-as magyarokra. A Borsszem Jankó mindjárt le is rajzolta lakáj-uniformisban fején pofoncsapott süveg helyett árvalányhajas kalappal, kezében fokossal, amint széles jökdévében a Kossuth-nótát éneklő korcsmában. Nyugdíjazása után néhány hónapig még szerepelt a politikai arénában Smolen Tóni neve, de azután jött a világháború és a magyar politikának más gondjai-bajjai keletkeztek. 1916-ban, amikor Ferencz József meghalt, egyik-másik lap megemlékezett a császár-király hű szolgájáról, de azután végleg elfelejtették. Csendes, rendes öregemberré lett és csak egyben maradt hű önmagához: mélysegen hallgatott a bécsi udvari életről. Amikor a memoárírók már régen mindent kiháláztak és feldolgoztak a bécsi udvari levéltárból, amikor egykori magasállású urak, miniszterek és főhercegek újságokban és könyvekben megírták Ferencz József uralkodásának történetét, nem felejtve ki a legkisebb epizódot sem, Smolen Tóni, illetve ismét Smolen Antal, még mindig hallgatott.

Most majd ismét jelentkezhetik az égből Ferencz Józsefnél szolgálatéltre és ott találja majd az időközben oda szintén megtért kuruc magyarokat, meg Bér Dezsőt, a szenilis rajzoló, akinek ceruzája Smolen Tóni figuráját belevitte a magyar politikába, az egész régi világot együtt láthatja majd, valószínűleg békés egyetértésben. Mert a fehér felhők birodalmában nincsen már 67 és 48, miként itt a földön és es elfelejtették a két történelmi évszámot azzal a régi Béccsel együtt, amelynek csillogásában Ferencz József és Smolen Tóni élt egykoron...

SPORT

Románia atlétikájának fejlődése az utolsó tíz évben

Az atlétikai szövetség egyik kiadványából közöljük az alábbi érdekes összehasonlító kimutatást, mely szemléltetve mutatja be atlétikánk tíz év előtti és 1938-ik évi legjobb eredményei közti különbséget, illetve azt a fejlődést, amely megállapítható ugyan, de annak mérve még nem elégti ki a szakköröket.

100 m. 1928: 10.9 mp., 1938: 10.9 mp.
200 m. 1928: 22.8 mp., 1938: 22.4 mp.
400 m. 1928: 51.6 mp., 1938: 51 mp.
800 m. 1928: 2 p. 05.6 mp., 1938: 1 p. 58.8 mp.
1500 m. 1928: 4 p. 20.3 mp., 1938: 4 p. 06.8 mp.
5000 m. 1928: 16 p. 30.1 mp., 1938: 15 p. 23.3 mp.
10.000 m. 1928: 34 p. 41 mp. 1938: 32 p. 15.1 mp.
110 gát. 1928: 16.6 mp., 1938: 15.8 mp.
400 gát. 1928: 60.6 mp., 1938: 57.3 mp.
Magasugrás: 1928: 174 cm., 1938: 175 cm.
Távolugrás. 1928: 662 cm., 1938: 699 cm.
Rudugrás. 1928: 350 cm., 1938: 386 cm.
Hármasugrás. 1928: 13.06 m., 1938: 14.20 m
Díszkosztvetés. 1928: 40.14 m, 1938: 45.32 m
Súlylökés. 1928: 14.25 m., 1938: 14.27 m.
Gerelyvetés. 1928: 55.23 m., 1938: 62.59 m
Kalapácsvetés. 1928: 41.93 m, 1938: 46.17 m

Exvölegényei jelenlétében a Rhapsodye in Blue hangjai mellett esküdt meg egy szép és szeszélyes londoni milliomoslány

Londonból írják: A legelőkelőbb londoni társaság híres, sőt hírhedt tagja, a tündérszép milliomoskisasszony, Pamela Phillimore tegnap férjhezment. A szépségéről, óriási vagyonáról és szeszélyeiről egyaránt közismert Pamela már két ízben volt menyasszony és mindkét völegényével botrányos jelenetek között szakított.

A közelmultban jegyezte el magát harmadik szerelmével, M. Gilbert Cockburnnel. Rövidesen ki is tűzték az esküvő napját, amelyre nagyban készült a milliomos lány előkelő társasága. Mindaddig, amíg néhány nappal ezelőtt a Pamela „szűkebb” társasághoz tartozó ötáz ember címére érkezett finom kis kartonlapból meg nem tudták az illetékesek — hogy az esküvő elmarad.

A szeszélyes Pamela tehát ismét szakított vö-

legényével — állapította meg a társaság és senki nem csodálkozott túlságosan — mindaddig, amíg meg nem tudták, hogy Pamela a legnagyobb titokban mégis megesküdt völegényével.

Utolsó percben a keleti szépségű milliomoslány szeszélye úgy diktálta, hogy fényes násznép nélkül tartsa meg esküvőjét. Így is történt, egy kis kápolnában zajlott le az esküvői szertartás negyven ember jelenlétében. Közöttük volt a két exvölegény is. Ezeknek jelenlétéhez ragaszkodott Pamela Phillimore, aki az esküvőn hajszálpontosan ugyanazt a ruhát viselte, amit Marlene Dietrich „Allah kertje” című filmjében. A menyasszony kívánságára a nászinduló — a híres jazzszám, a *Rhapsody in Blue* volt.

Tizenötmillió lei egy játékosért. Az FC Liverpool leszerződötté Heter Doharty válogatott skót csatárjátékost, akiért közel 15 millió leit fizetett ki. Angol labdarúgó körökben megállapították, hogy most már a Liverpool tartja a játékosvásárlás rekordját, mert a Wolverhampton „csak” 14 millió leit fizetett ki annakidején Bryn Jones válogatott játékosáért.

Von Cramm ismét játszani fog. A Newyork Herald berlini tudósítója úgy értesült, hogy Gottfried von Cramm, akit közel egy évig kényszer lankhelyen tartottak, újra versenyezni fog és az idei Davis Cup küzdelmek során Németország színeiben indul. Hymódon Németországot a következő játékosok képviselik a Davis Cup mérkőzésén: Von Cramm, Mataxa, Menzel és Henkel.

= KÖZGAZDASÁG =

Kétes követelések leírásának csak bírósági iratok alapján van helye

Ingtalan értékváltozása az adókövetésnél nem vehető figyelembe

Még a múlt év júliusában a Monitorul Oficialban megjelent a kétes követelések leírásáról szóló központi bélyegbizottsági határozat, amelynek alkalmazására nézve most miniszteri körrendelet jelent meg. Eszerint azt a körülményt, hogy a követelés behajthatatlanná lett, csak bírósági iratokkal lehet igazolni. A körrendelet tehát figyelmen kívül hagyja azt az esetet, amikor a hitelező a követelést nem peresítette — éppen a behajthatóság hiányának tudatában — vagy csődöt nem kért. Ilyen esetekben az eddigiek szerint az adókövetésnél a veszteséget nem veszi figyelembe.

A körrendelet másik része arra vonatkozik,

hogy az olyan ügyetek folytán beálló értékcsökkenés, amely nem tartozik a kérdéses vállalat főcéljához, figyelembe nem vehető. Így például egy ipari vállalat nem írhatja le mérlegében ingatlana értékcsökkenését, vagy a birtokában levő értékpapirokban beálló értékcsökkenést. A könyvelés alapja a beszerzési érték, amely nem változtatható. Más eset az, ha a kérdéses vagyontárgyokat a vállalat eladja, amikor az eredeti árban beálló értékcsökkenés vagy értékmelkedés olyan változást ér el, amely a mérlegnél és így az adókövetésnél figyelembe jön.

A folyónegyedben javíthatóak az importkvóták

Nőtt a rendelkezésre álló devizamennyiség a külkereskedelmi mérleg két hónapos javulása folytán

A kontingentálási hivatalhoz most érkeznek a második évnegyed importkvótájának igénylései és általában mondható, hogy az igénylések kielégítése kedvező körülmények között várható. Ez annak a helyzetnek a következménye, hogy a január-februári import 374 millió lejel csökkent a tavalyi év első két hónapjával szemben, míg ugyanakkor az export 993 millió leies

emelkedést mutat, Márciusban a kivitel továbbra is emelkedő irányzatú maradt.

A nyersanyagokra nézve az importengedélyek április 20-ig kiadhatók és csak április 15. után fogja a kontingentálási hivatal a kvóták emelésének lehetőségét, illetve új kvóták engedélyezését tanulmányozni. Elsősorban az ipari vállalatok kvótájának emelése fog szóba jönni.

— Nagy visszaélés a filmkölcsonzó szakmában. A propagandaügyi minisztérium a filmcenzúra szolgálati jelentése alapján 45 bucarestii és vidéki mozi bezáratását rendelte el 2—60 napra. A rendelkezés oka az, hogy a filmek nem engedélyezett filmeket adtak elő. Két filmkölcsonzó vállalat 2—6 hónapig nem nyújthat be filmet cenzurára, mivel cenzuráltattak olyan filmeket, amelyeket nem 6k, hanem mások hoztak forgalomba. A rendelkezések mögött büncselekmény áll, amelyet Hercevicu Nathan követett el azzal, hogy hamis engedéllyel betiltott vagy lejárt engedélyű filmeket kölcsonzított ki.

(=) Szójabab termelés a Bánságban. Gazdasági körünk mindinkább kezdik felismerni az Azzsiából származó szójabab termelésének fontosságát. A szójabab egyaránt hasznos és kiadós táplálék egy embernek, mint pedig állatnak. Ujszentesen a gazdakör gyűlésén Dadányi György, az Erdélyi Gazdasági Egylet felügyelője nagy előadásban ismertette a szójabab előnyeit és termelésének hasznosságát. Az előadás nyomán élénk érdeklődés mutatkozott a gazdakör között és máris többen kötelezték magukat szójabab termelésére.

(=) A cégek nyilatkozata a nemzeti repülőalap pénztárához. A temesvári Kereskedők Egyesülete felhívja tagjainak figyelmét arra, hogy minden olyan társas cég, amelynek 1937. év december 31-ig ötszáz ezer lei alaptőkéje volt bejegyezve, valamint minden olyan egyéni cég, amelynek 1937. december 31-iki mérlege szerint egy millió lei alaptőkéje volt könyveiben feltüntetve, köteles április ötödikéig a nemzeti repülőalap pénztárához cégének adatairól nyilatkozatot beküldeni. Ezen nyilatkozat szövege a Kereskedők Egyesületében átvethető. Az 1937. évi decembertől 31. napja után alakult és fentemlített tőkével rendelkező cégek hasonlóképpen kötelesek az említett nyilatkozatot betérjeszteni és pedig első évi mérlegük adatai alapján. A nyilatkozatoknak idejében való be nem nyújtása, valamint házagos és helytelen megszerkesztése jelentős pénzbírsággal sújtandó.

— A szabadforgalmi devizákkal kiadott importengedély nem hosszabbítható meg. Nemrégiben jelent meg a szabadkvótával behozott áru importengedélyének meghosszabbításáról azon okból, hogy a külföldi cégek 20, 30 és 40 százalékos kvótát csak áru vétele után bocsátják a romániai cégek rendelkezésére, tehát időt kell arra hagyni, hogy az ilyen deviza vásárlója a külföldön vett árut a határig behozhassa. A pénzügyminiszter figyelemzetteti a vámhivatalokat, hogy ez a rendes szabadforgalmi devizákra nem vonatkozik és ezeknél az importengedély nem hosszabbítható meg. Csak az exportból eredő szabad kvótával történt behozatal esik meghosszabbítás alá.

— Németország nem vesz gyapotot csak iparellékai ellenében. Németország egyre fejleszti a cellulozegyapot termelését, amely csak évek múlva fogja a belső szükségletet fedezni. Addig Németország behozatalra van utalva, de addig már eljutott, hogy válogat azon országok között, amelyekből fedezi hiányát. Először Brémában állami részvényjegyzéssel a Baumwoll A. G.-t alapították meg, amelynek 10 millió márkát alaptőkéje van és kizárólagos jogot kapott a gyapot behozatalára. A részvénytársaság állami felügyelet alatt áll és csak onnan hozhat be árut, ahol eddig is meg volt a készség a gyapot kompenzációs alapon való eladására. A tendencia főleg az, hogy Amerikát kizárják a német gyapotpiac ellátásából.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

A Déli Hírlap eredeti regénye
Írta: Félegyházi András

Utánnomlás 1939.

— Dehogy is, Susanne, a virágot majd te veszed meg. Itt van tíz frank. Szaladj majd le egy percre és vásárolj ibolyát.

— Tegnap is ibolya volt.

— Ma is az lesz és holnap is és mindennap, amíg a madame itt marad. Hát megteszed, ma chère?

— Meg, monsieur Alexandre, magának nagyon szivesen.

— Hát akkor Isten veled, — mondta a táncos és bucsuzól megcsipte a csinos szobacica állát.

— Isten veled! Hé, nagy kópé maga, monsieur Alexandre!

XV.

Alexandre Limoujel a Square des Vergennes-re sietett Mariannehoz.

Gyors, kapkodó szavakkal elmondta a napi programmot:

— Ma megismerkedel madame d'Hiverrel. Már nagyon kíváncsi a nővéremre, akiről sokat beszéltem neki. Én most lefeleksem, mert hozzáfáradt: vagyok Te délelőtt menj el a kozmetikai intézetbe, hozd rendbe az arcodat, a szemöldöködet, a hajadat, a kezedet. És ha toaletted kiegészítésére vá a mire szükséged van, hát vedd meg nyugodtan. Nagyon elegánsnak kell majd lenned, ne feledd el, hogy gazdag és előkelő hölgy vagy, Alexandre Limoujel felbirtokos nővére. Délutáni táncotára megyünk, ahol bemutatatlak madame d'Hivernek. Engem délután négy órákor kelts föl.

Azután elhallgatott.

Marianne különböző kérdésekkel ostromolta, amelyekre azonban nagy ásitások közben csak kétféle válaszra volt, oui, vagy non. Közben levetkőzött, magára kapta pizsamáját és gyorsan lefeküdt a heverőre, amelyen számára Marianne meg-

42

ágyazott. Alig huzta magára a takarót, amikor lélekzése elérte, hogy már elaludt.

Mély, álomtalan, de mindenképpen felfrissítő álmából az ébresztő óra rettenő csengetése zavarta föl.

Főlnyitotta a szemét és körülnézett a szobában. Rajta kívül nem volt senki ott. Az órára pillantott, amely négyet mutatott.

Abban a percben kívülről lépéseket hallott, a zárbán kulcs csikordult és a kitárlt ajtón belépett Marianne. Tucatnyi csomagot hozott.

Első pillanatban meglátszott rajta, hogy a fodrász és a kozmetikus, akiknél járt, remekelt.

Nagyon vidám volt és a beszéde valóságos csi-csergés volt:

— Bon jour, Alexandre! Ébren vagy már? Hargaszom arra a csunya órára, hogy megelőzött engem. Pedig nagyon siettem, hogy négy órára itthon legyek és magam ébresszelek föl.

Közben mindenhová lerakogatta a csomagokat, bontogatta azok papírját és folytatta szavait:

— Vettem egyet-mást, mon ami. Azonban nemcsak magamra gondoltam, hanem rád is.

És sorra kieszelt a csomagokból egy csomó holmit, ami az elegáns világi hölgy és férfi toaletti-jéhez hozzátartozik. Remek izlése volt, ezt elismerte mindenki. Nyoma sem volt benne annak az egyszerű provencei falusi libának, aki valaha volt, amikor Párisba került. A nagyvárosban alaposan kifinomodott.

Limoujel elismerő helyesléssel bófogott minden új tárgyra, amelyet Marianne előmutatott.

— Remek, remek, — ismételte — alaposan kiöltöztünk. Siessünk azonban, nehogy madame d'Hiver előbb legyen a Hotel Niéceben, mint mi.

— Nem vagy éhes, Alexandre, az alvás után? Én a városban ebédelttem, de te átaludtad az időt. Nézd, hoztam szendvicseket és hamarosan főzők jó kávé. Készülődés közben megszonnázhatszunk.

— Pompás nő vagy, Marianne, az Isten is feleségnek teremtett, — ujjongott Alexandre és talpra szökkent.

Azán odaugrott a lányhoz, hevesen megölelte és csókolni akarta az arcát. Marianne azonban nevetve elhárította:

— Vigyázat, mázolja!

Es tiltóan emelte föl az ujját.

— Ó, ó, te Marianne! Te arcfesték nélkül is gyönyörű vagy! De ha már ilyen bolond szokásuk van a nőknek, hogy a legszebb arcoskára is főraknak egy kis festéket, hát te sem lehetsz kivétel.

Egyik kezével meg mindig átölelte tartotta, a másikkal pedig a fejét megsimogatta. Azonban Marianne ezt sem engedte:

— Jaj, ne kuszáld össze a frizurámat! A fodrász kilelné a hideg, ha látná, hogy szentségtelen ujjal merészelsz hozzányúlni a mesterművéhez, amelyről azt mondta, hogy új kreáció és életének legnagyobb büszkesége.

— Jó, jó, nem rontom el a színt az arcodon se nem borzalom össze a hajadat. De azt megmondom, hogy holnap fokozott mértékben megteszem mindeket tőt! Ugy öszegubancolom a frizurádat, hogy a fodrászod kétségbeesésében fölakaszja magát, ha meglát.

Marianne boldog volt erre a kijelentésre. Azt látta belőle, hogy Alexandre csakugyan szereti.

Kacagtak mindketten.

Hamarosan zümmögött a kávéfőző-gép és duruzsolva bocsátotta ki magából a készülő ital illatát.

Mindketten nekiláttak a készülődésnek és közben nagyokat haraptak az izletes szendvicseknyerekből, amelyeket Marianne kicsomagolt és egy álcán helyeztet el. Amikor a táca, amelynek tartalmát háromnegyed részben Limoujel fogyasztotta el, üres lett, Marianne csészekben töltötte a meleg kávé, amelyet sietve lekortyoltak.

Alexandre természetesen előbb készült el, mint a nő.

— Szerencse, — mondta, miközben a parfümszórót használta — hogy még a borbélyhoz és a manikűrőshöz kell mennem, különben itt unatkozhatnék még egy óráig.

Marianne nem hagyta magát:

— Mi nők tovább öltözködünk, mint ti férfiak, az igaz, de viszont annyival szebbek is vagyunk.

— A sokáig tartó öltözködés csak azért nézük el a nőket, mert a mi kedvünkért csináljátok, — bókolta Alexandre.

— Az időt megbocsátjátok, — tromfolt vissza Marianne — de öltözködésünk költsége miatt sokszor morogtok.

(Folytatása következik)

Kinevezések és áthelyezések a temesvári pénzügyigazgatóságnál

Az 1938—1939 költségvetési év lezárásával kapcsolatban a temesvári pénzügyigazgatóságon fokozott munka folyik. A még le nem zárt ügyek gyors elintézése érdekében Tautu Vasile kerületi pénzügyi felügyelő a tisztviselők beosztásában is változásokat eszközölt. Így az alkohol monopolhivatal főnöke, Ponta Romulus a bevételi és kifizetési pénzügyigazgatóságához került, míg a monopolhivatal vezetésére Dtasu Vasile kapott megbízást. Ciugudeanu Nicolet, a pénzügyigazgatóság forgalmiadó osztályának vezetőjét Lugosra helyezték át. Barbu Ioan az egyenes adók pénzügyigazgatóságának osztályfőnökét a

bevételi és kifizetési pénzügyigazgatósághoz nevezték ki, helyére az egyenes adók pénzügyigazgatóságához Rosu Mária jogvézett tisztviselőnő került. A könyvek lezárása március 30-án kezdődik és az erre vonatkozó utasításokat már kiadták. Mindazon adófizetők ellen, akik adójukat nem egyenlítették ki, a költségvetési év végén feltétlenül elrendelik a vérrehajtást és a lefoglalt tárgyakat, amelyekre az árverést már kiűzték, az Unirii téren elárverezik. Tautu Vasile pénzügyi felügyelő ezzel kapcsolatban közli, hogy fizetési haladékok, vagy részletfizetést semmiféle körülmények között nem engedélyeznek.

Rádió

SZERDA, MARCHIUS 15.

Bucuresti. 7: Reggeli hanglemek, ritmikus forna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemek. 13: Időjelzés, sport, vizállásjelentés. 13.05: Déli hangverseny. 14.10: Rádió-híradó. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Ujdonságok. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Táncczene. 10: Művészeti krónika. 19.15: Rádiózenekar. 20: Ion Simionescu tanár előadása. 20.15: Kamarazene. 20.40: Sandu Marcu zenekara. 21.15: Rádiózenekar. 22: Rádióhíradó, sport. 22.15: Hanglemek. 22.30: Marcella Barzetti zongorázik. 23: Rádióhíradó. 23.15: Grigoras Dinicu zenekara. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 9: Szózat. 9.10: Hanglemek. 9.45: Hírek. 10: Református istentisztelet. 11: Katolikus istentisztelet. 12: Evangélikus istentisztelet. 1.30: Magyar Imre és cigányzenekara. 2.40: Hanglemek. 3.45: Harsányi Gizi verseket mond. 4: Honvédezen. 5.10: Kecskés Tibor dr. előadása. 5.40: Budapesti hangverseny zenekar. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 7: „A magyar vers története”. A verseket Lehotay Árpád mondja. 7.30: Spur Endre dr. előadása. 8.30: Sporteredmények.

8.40: „A zenélő óra”. Színmű 3 felvonásban. 10.40 Hírek. 11: Operazenekar. 12: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.20: Csorba Gyula cigányzenekara muzsikál. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12.15: Ujpesti Dalkör. 7.30: Sztrókay Kálmán előadása. 8: Hanglemek. 9: Hírek. 9.20: A rádió szalonzenekara.

Bécs. 21.10: Régi és új tánczene. 22.20: Lemezek. 23.30: Szórakoztató zene.

Berlin. 21.10: Zenekari hangverseny. 22.15: Operatréfiszletek. 23.30: Táncest.

Milánó. 20.20: Lemezek. 21.30: Szórakoztató zene. 22: Opera a Scalából.

Prága. 21.35: Vonónégyes. 23.20: Lemezek.

Varsó. 20: Szalonzene. 22: Chopin művek. 23.05: Hangverseny.

CSÜTÖRTÖK, MARCHIUS 16.

Bucuresti. 7: Reggeli hangverseny. Ritmikus forna. Háztartási és orvosi tanácsok. 12: Országhír-óra. 13: Időjelzés, sport, vizállásjelentés. 13.05: Déli hangverseny. 14.10: Rádió-híradó. 14.30: A hang-

verseny folytatása. 15.10: Ujdonságok. 18: Gyermekóra. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Kulturális ujdonságok. 19.17: Karének. 19.45: Romeo Alexandrescu zongorázik. 20.05: Paul Papadopol. 20.20: Operett-hanglemezek. 21.50: Szimfonikus hangverseny. 22: Rádióhíradó, sport. 22.15: A szimfonikus hangverseny folytatása. 23: Rádióhíradó. 23.15: Hanglemek. 23.45: Hírek francia, és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemek. Utána étvend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Bartók József elbeszéléseiből: „Itélet”. 11.45: „A márciusi napok versekben”. Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 1: Déli hangverseny. Időjárásjelentés. 1.10: A rádió szalonzenekara. 1.30: Hírek. 2.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 2.30: Suki Tóni cigányzenekara. 3.35: Hírek. 3.50: A rádió műsorának ismertetése. 4: Árfolyamhírek, piaci árak. 5.10: Magyarország—Franciaország válogatott labdarugó csapatai közötti mérkőzés. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Bródy Iván előadása. 6.40: Hírek. 5.55: Lendvai Józsa cigányzenekara. Közben 7.30—7.45-ig: „Kertészeti időszervi tanácsadó”. 8.15: „Beszélgetés a kassai Fő-uccáról”. 8.45: „A bécsi keringő története”. 10.10: Fátoly Jancsi cigányzenekara muzsikál. 10.40: Hírek. 11.30: Hanglemek. 10.40: Hírek.

Budapest II. 7.25—7.50-ig: Angol nyelvoktatás. 8.10—8.25-ig: Coates: A három ember — szvit. 9: Hírek. 9.20—10.30-ig: Hanglemek.

Bécs. 19.45: Brahms dalok. 21.10: Dalos-zenés hangképek. 22: Szimfonikus zene.

Berlin. 19: Zenekari hangverseny. 20: Lemezek. 21.10: Tánczene.

Milánó. 20.20: Lemezek. 22: Zenés játék. 23.30: Orgonajáték.

Prága. 19.25: Jazz-ujdonságok. 22.10: Zenekari hangverseny. 23.20: Lemezek.

Varsó. 20.15: Zenekari hangverseny. 22: Zene. 22.55: Lemezek. 24.05: Lengyel kamarazene.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közzölhető. Házasság szavankint öt lei, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetéseket díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz L. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala. Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic. Piata Badea Cartan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett). Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2 III. kerület: Helfenbein-traffic. Piata Lahovari IV. kerület: Mareh-traffic, Piata Kütt. — Nőgrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Bratianu 15/a. Telefon 13.

Alkalmazás

Kezdő írodalomsasszonyt lehetőleg etnikai román, azonnalra felveszünk. „Volta” Timisoara, IV. Str. Muresianu 8. 792

Állást keres

Mosást, vasalást elsőrangú munkával úriháznál vállalko. Kovács Zsuzsa. III. Str. Vilhelm Mühle 24. Muth Adámnénál. 920

Lakás

Háromszobás lakás azonnal kiadó a Banca Timisoarei épületében. 788

Modern 3 szobás lakás, fürdő és cselekedszobával, vasúti állomás közelében májusra kiadó. IV. Spl. Tudor Vladimirescu 81. 785

Szépén bútorozott különbejáratú ucai szoba, fürdőszoba használatlaltal a Mária-szobor közelében kiadó. Cím a kiadóban. 790

Állás-velet

Szép fekvésű házhelyek olcsón eladó. Belváros, Erzsébetváros, Schnapföldek és a Városhíd mellett. Érdeklődni dr. Bogdannénál III. Bulev. Carol 25. 759

Hat hengeres Opel oskott, személyautó, kiforastalan állapotban 1937-es típus, eladó. Hosszú mérnök Timisoara. IV. Str. Sturdza 61. Telefon: 42—68. 789

Külföldi

Az intézetek kívül álló vakok egyesülete kéri a tisztelt közönséget, hogy az általuk készített kosarakat, keféket, ecseteket, házcipőket és más hasonló árucikkeket Doja ucca 20 szám alatti eladási helyiségükben és a minden kerületben levő Prochaska listlerakatokban a legolcsóbb áron megvegye. Minden vevő Istennek tetsző cselekedetet művel, ha a szegény vakokat ezen kis adománnyal segíezi. Az intézetek kívül álló vakok egyesülete. 754

Ha szép akar lenni?

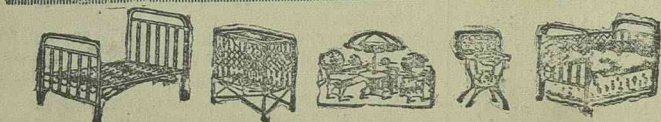
Használjon KULKA-féle lilium-tejkrémeket, lilium-tejszappant és lilium-pudert, három színben. Kapnató kizárólag a

Városi
gyógyszertárban
a „Fekete Sashoz” I. Piata I. C. Brătianu.

Kölcsön kapható 10 000—10 millióig 5—7 és fél százalékra, bármilyen célokra, úgymint betársulások, patentek és iparvállalatok finanszírozására 1—30 éves törlesztésre. Ugyanott házak, háztelkek, birtokok és más eladása. Bővebb felvilágosítást ad: Credit International I., Str. Griselini 1. a törvényszékkel szemben. 791

Ez az ön főzője!
Garantáltan nem füstöl szagtalan legolcsóbb HESS RUDOLF-nál IV. I. Bratianu-ucca 17. a Rivoli mozi mellett

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma:
28-10.

Vasbutorok, ágyak, fogasok, drótmattacok, gyermekkocsik
BOZSÁK M. és FIAR.T. sodronyáru-vasbutorgyár
TEMESVÁR, Gvárváros Str. Gloriat II. - Telefon 37—06. Árjegyzék ingyen és bármilyen

Exemplum a „HIRLAP” tipografia și editura S. i. n. c. Arad.